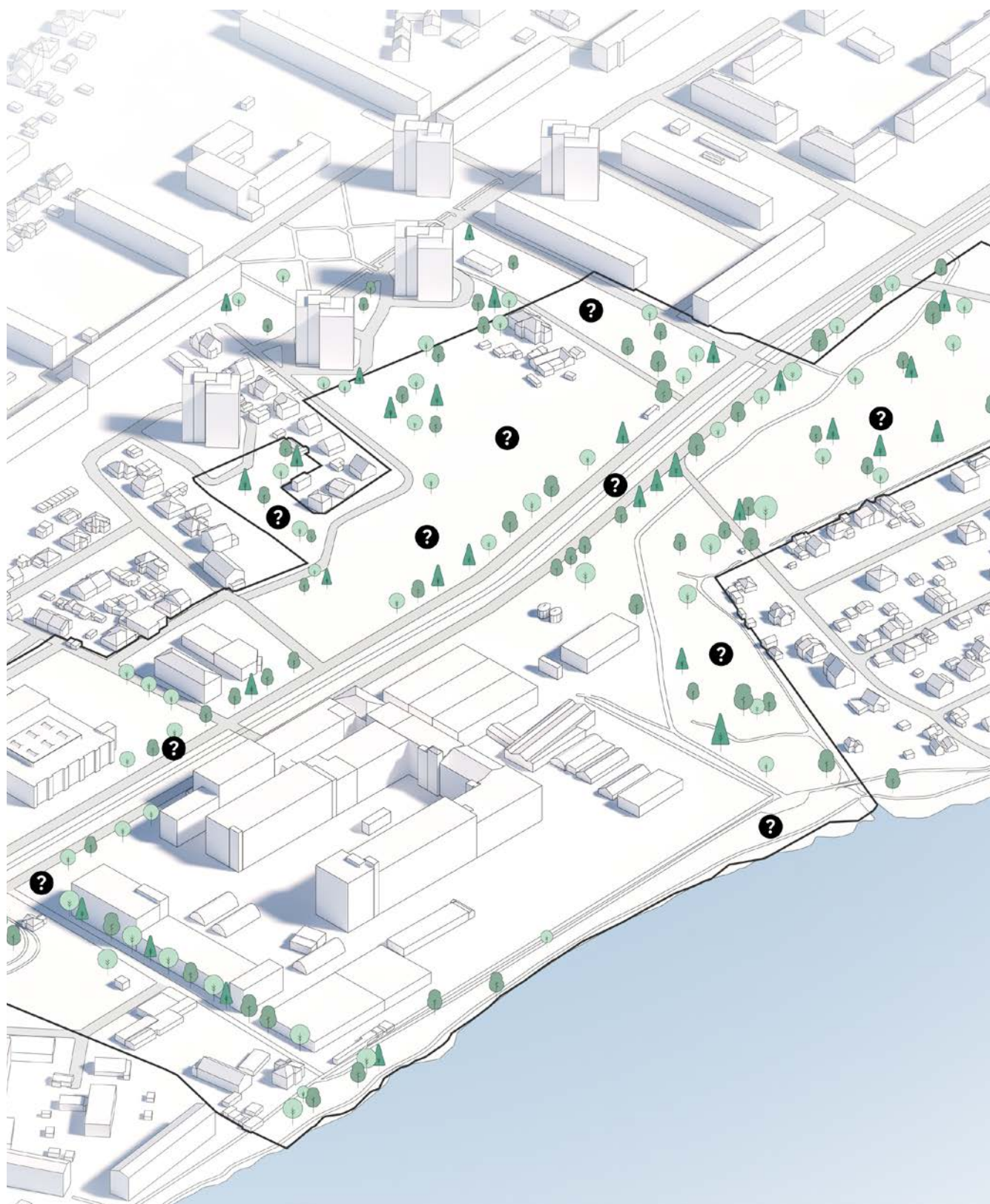




Ķengaraga apkaimes centra konceptplāns

ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Izstrādājis Rīgas pilsētas arhitekta dienests
2023. gadā

Saturs

Izmantotie saīsinājumi.....	5
5. APKAIMES CENTRA ESOŠĀS SITUĀCIJAS PADZIĻINĀTA ANALĪZE.....	7
5.1. Ķengaraga apkaimes vēsturiskā attīstība.....	8
5.1.1. Apkaimes aizsākumi.....	8
5.1.2. Ķengaraga mikrorajona plānojums.....	10
5.1.3. Ķengaraga attīstība padomju laikos.....	13
5.2. Apkaimes socio-ekonomiskā situācija.....	14
5.2.1. Apkaimes pamatrādītāji.....	14
5.2.2. Ekonomiskie rādītāji.....	14
5.2.3. Iedzīvotāju vērtējums par dzīvi apkaimē.....	15
5.3. Ķengaraga telpiski-funkcionālā analīze.....	16
5.3.1. Ķengaraga telpiskā struktūra.....	17
5.3.2. Pakalpojumu pārklājums apkaimes centra izpētes teritorijā.....	18
5.3.3. Pakalpojumu centri apkaimes centra izpētes teritorijā.....	21
5.4. Mobilitātes situācijas izvērtējums.....	22
5.4.1. Sabiedriskā transporta pieejamības analīze.....	22
5.4.2. Veloinfrastruktūras izvērtējums.....	23
5.4.3. Autotransporta plūsmu, stāvvietu un ielu sarkano līniju analīze.....	24
5.4.4. Gājēju plūsmu analīze.....	26
5.4.5. Pilsētas plānotie mobilitātes projekti apkaimes centrā.....	28
5.4.6. Esošās mobilitātes situācijas izvērtējums no drošības viedokļa.....	30
5.5. Uzņēmējdarbības situācijas izvērtējums.....	32
5.5.1. Uzņēmējdarbības iespēju apkaimes centrā analīze.....	33
5.5.2. Publisko komercietpju analīze ielas kontekstā.....	34
5.6. Apkaimes identitātes analīze.....	36
5.6.1. Apkaimes centra izpētes teritorijā esošie galamērķi.....	36
5.6.2. Apkaimes identitāti veidojošās telpiskās struktūras.....	37
5.6.3. Apkaimē raksturīgās apbūves tipoloģijas.....	40
5.6.4. Publiskās mākslas klātesamība Ķengaraga apkaimes centrā.....	42
5.6.5. Māksla un kultūra plašākā apkaimes kontekstā.....	44

5.7. Publiskās ārtelpas analīze.....	46
5.7.1. Zaļās un zilās struktūras apkaimes centra izpētes teritorijā.....	46
5.7.2. Apkaimes centra publiskās ārtelpas telpiskā rakstura zonējums.....	48
5.7.4. Skatu koridoru un dominanšu analīze.....	50
5.7.5. Esošo ainavisko vērtību apkopojums.....	54
5.7.6. Esošo labiekārtojuma elementu izvērtējums.....	58
5.7.7. Publiskajā ārtelpā esošo segumu un konstrukciju izvērtējums.....	70
5.7.7. Esošā apgaismojuma situācija.....	72
5.7.8. Publiskās ārtelpas vides pieejamības izvērtējums.....	74
5.8. Koprades process.....	76
5.8.1. Koprades darbnīca Konceptplāna izstrādes ietvaros.....	76
5.8.2. Sajūtu kartēšana.....	78
5.8.3. Balsojums par vēlamo funkcijām apkaimes centrā.....	82
5.8.4. Iedzīvotāju iepazīstināšana ar konceptplāna skici.....	84
5.8.5. Secinājumi no koprades darbnīcas.....	86
5.8.6. Tikšanās ar apkaimes centra uzņēmējiem.....	91
6. PIELIKUMI.....	93
6.1. Promenādes kafejnīcas koncepcija.....	94
6.1.1. Kafejnīcas nepieciešamības pamatojums.....	94
6.1.2. Kafejnīcas izveides iespējamie modeļi.....	94
6.1.3. Iespējamais telpiskais scenārijs.....	96
6.1.4. Tipoloģiski līdzīgu sezonālu kafejnīcu piemēri.....	97
6.1.5. Vissezonas kafejnīcu piemēri no Latvijas.....	98



Izmantotie saīsinājumi

ACAP	Apkaimju centru attīstības plāns 2024.–2028. gadam
AIC	Apkaimju iedzīvotāju centrs
AP2027	Rīgas attīstības programma 2022.–2027. gadam
AS	akciju sabiedrība
AS RS	akciju sabiedrība “Rīgas satiksme”
CSNg	ceļu satiksmes negadījums
MK	Ministru kabinets
RD	Rīgas dome
RTP	Rīgas teritorijas plānojums
RVPP	Rīgas valstspilsētas pašvaldība
RVPP ĀMD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Ārtelpas un mobilitātes departaments
RVPP ĪD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašumu departaments
RVPP MVD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departaments
RVPP PAD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departaments
RVPPA	Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūra
RVPPA RG	Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūra “Rīgas gaisma”
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIA RN	sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas nami”
SIA RŪ	sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas ūdens”
TIAN	Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
TLP	Teritorijas labiekārtošanas pārvalde
TmP	Tematiskais plānojums
T/c	Tirdzniecības centrs
Z/v	Zemes vienība
Tematisko plānojumu nosaukumu saīsinājumi	
A TmP	Ainavu tematiskais plānojums
M TmP	Mājokļu attīstības tematiskais plānojums
MEL TmP	Meliorācijas attīstības tematiskais plānojums
PUBL TmP	Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskais plānojums
T TmP	Transporta attīstības tematiskais plānojums
U TmP	Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tem. plān.
ŪD TmP	Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskais plānojums
VP TmP	Valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskais plānojums



5

Apkaimes centra esošās
situācijas padziļināta analīze

5.1. Ķengaraga apkaimes vēsturiskā attīstība

5.1.1. Apkaimes aizsākumi

Pirmo reizi Ķengarags (Kengaragge) kā apdzīvota vieta minēta 16.gs. otrajā pusē. Ķengaraga nosaukuma izcelšanās tiek skaidrota dažādi: gan ar šeit dzīvojošā zemnieka vārdu, gan nosaukuma lībisko izcelsmi – “kurpju rags”. Ķengarags kā liels zemesrags Daugavas labajā krastā pastāvēja līdz 18.gs. beigām, kad Daugavas gultni raga lejasdaļā norobežoja ar dambjiem. Vēsturiski par Ķengaragu saukta teritorija, kas atradusies tagadējā Krasta masīva vietā. Ar laiku Ķengaraga vārdu attiecinājuši uz teritorijām, kas stiepjas tālāk no Rīgas centra¹.

Ķengaraga apkaimes veidošanās cieši saistīta ar Daugavu kā aktīvu transporta un tirdzniecības ceļu. Ķengaragā atradās loču un enkuru stacija, kurā darbojās vietējie latvieši, kas labi pārzināja upes straumi un sēklus, tāpēc varēja aizvadīt no Krievzemes ienākošos plostus un strūgas (senās kravas laivas) līdz galamērķim.²

01. Fragments no 1876. gada Rīgas kartes, kurā Ķengarags parādās ar vāciskajiem vietvārdiem. (Avots: Wikipedia)



02. Enkurnieku kazarmu un stacijas mūra divu stāvu ēka (celta ap 1860. gadu) Ķengaragā Daugavas krastā 20. gadsimta sākumā. (Avots: Koka ēku renovācijas centrs "Koka Rīga" mājaslapa http://www.ngkm.lv/7_Turistu_marsruti/Daugavas_promenade.html)

03. Gumijas izstrādājumu rūpnīca "Kadrāts", 1924. g. (Avots: Ķengaraga filiālbibliotēka, foto no Tamāras Lāces privātā arhīva)

04. Daugavas krastmala Ķengaraga apkaimē laikā, kad tiek būvēts Zaķusalas televīzijas tornis. Uz pāļiem uzslīdētās laivas liecina par apkaimes dzīves joprojām aktīvo sasaisti ar upi. (Avots: Ķengaraga filiālbibliotēka)

18.gs. beigās šeit darbojās divas kokzāģētavas ar gateriem, ko darbināja holandiešu tipa vēdzirnavas. 19.gs. pirmajā pusē tika izveidotas vairākas manufaktūras: cukura manufaktūra, trīs podiņu un ķieģeļu rūpnīcas, Kuzņecova porcelāna un fajansa fabrika, M. Račkina fajansa manufaktūra. 1860. gadā pie Daugavas tika nodibināta „Baltijas linu manufaktūras kompānija”².

Ielu tīkls Ķengaragā sāka veidoties 19.gs. vidū pēc Kuzņecova fabrikas nodibināšanas. 1908.gada decembrī līdz Kuzņecova fabrikai tika atklāta dzelzceļa līnija, bet jau kopš 19.gs. beigām no Rātslaukuma līdz Ķengaragam varēja nokļūt izmantojot zirgu omnibusu satiksmi. Senāk pa Daugavu gāja arī kuģītis ar piestātņi Ķengaragā.¹

1924. gadā kādreizējās Blieķu muižas teritorijā tika dibināts uzņēmums AS "Baltic India Rubber Company Quadrat". Uzņēmums ražoja gumijas apavus, velosipēdu riepas, kameras un citus gumijas izstrādājumus. 20.gs. 30.-tajos gados tā bija lielākā gumijas izstrādājumu fabrika Latvijas teritorijā. 1940. gadā uzņēmums tika pārdēvēts kā "Sarkanais kvadrāts". Rūpnīcai bija arī attīstīta sociālā sfēra – tika uzcelti bērnu dārzi, klubs, kā arī darbojās divas atpūtas bāzes³.

¹ Avots: Apkaimes.lv <https://apkaimes.lv/kengarags/vesture/>

² Avots: Cita Rīga <https://www.citariga.lv/lat/kengarags/vesture/>

³ Avots: Cita Rīga <https://www.citariga.lv/lat/kengarags/rupniecibASarkanais-kvadrats/>

5.1.2. Ķengaraga mikrorajona plānojums

ĪSUMĀ

- Līdz ar padomju laikiem Ķengaragā līdztekus vienģimeņu māju apbūvei ienāk daudzdzīvokļu namu apbūve.
- Ēkas izkārtotas gan rindās, gan veidojot daļēji noslēgtus iekšpagalmus ar papildfunkcijām.
- Skolas un bērnudārzi izvietoti iekškvartālos.
- Netiek veidots ielu tīklojums, bet milzīgi kvartāli starp maģistrālām ielām ar sadrumstalotu telpu starp ēkām un dažādiem īpašumiem.

20. gs. 50. gados Ķengaragā sāka celt divstāvu tipveida dzīvojamās mājas dzelzeļa strādnieku vajadzībām (1). Šeit attīstījās arī individuālā apbūve, bet pēc 1962. gadā izstrādātā detālplānojuma tika sākta daudzstāvu apbūve. Dzīvojamais masīvs sastāv no 5 mikrorajoniem un to centriem, kā arī rajonu sabiedriskā un tirdzniecības centra Bultu ielas un Maskavas ielas (tag. Latgales ielas) krustcelēs. Piecstāvu apbūvi papildina divpadsmit stāvu torņu ēku akcenti.¹

Kā pirmais mikrorajons tika izveidota apbūves zona Ķengaraga ZR daļā starp Daugavu un Latgales ielu, kur veidotas septiņas blokmāju grupas ar nepilnīgi noslēgtiem iekšpagalmiem (2). Katra no tām projektēta kā pašpietiekama vienība, kas ietver gan sadzīves pakalpojumu bloku (garāžas, veļas mazgātava), gan bērnudārzu². Papildus uzbūvēta arī sabiedriskā ēka (bij. "Šķecina") un vidusskola (3).

Vēlāk Ķengaragā attīstītajos mikrorajonos apbūve kļūst homogēnāka, atsakoties no kvartālu tipa apbūves un izvietojot masīvās dzīvokļu ēkas rindās (4).

1971. gada apbūves plānā nolasāma ideja par savienotu zaļo infrastruktūru, kas vītos cauri visam Ķengaragam. Kā galvenie zaļie enkurobjekti nolasāmi divi lieli laukumi Ķengaraga vidusdaļā abpus šodienas Latgales ielai. Daugavas pusē tagadējā parkā (5) un daļēji savrupmāju/ģimenes dārziņu apbūves zonā izvietota sporta infrastruktūra – stadions, savukārt otrpus ielai plānota sabiedriskā apbūve, kas netika realizēta (6). Šīs funkcijas un ievērojamā zaļās ārtelpas platība būtu izveidojušas vērienīgu rekreācijas zonu.

1 Avots: Cita Rīga <https://www.citariga.lv/lat/kengarags/arhitektura/>
2 Avots: grāmata "Laikmetīgā arhitektūra padomju Latvijā", redaktori J. Liepiņš un V. Sproģe, izdevniecība "Liesma", 1965.

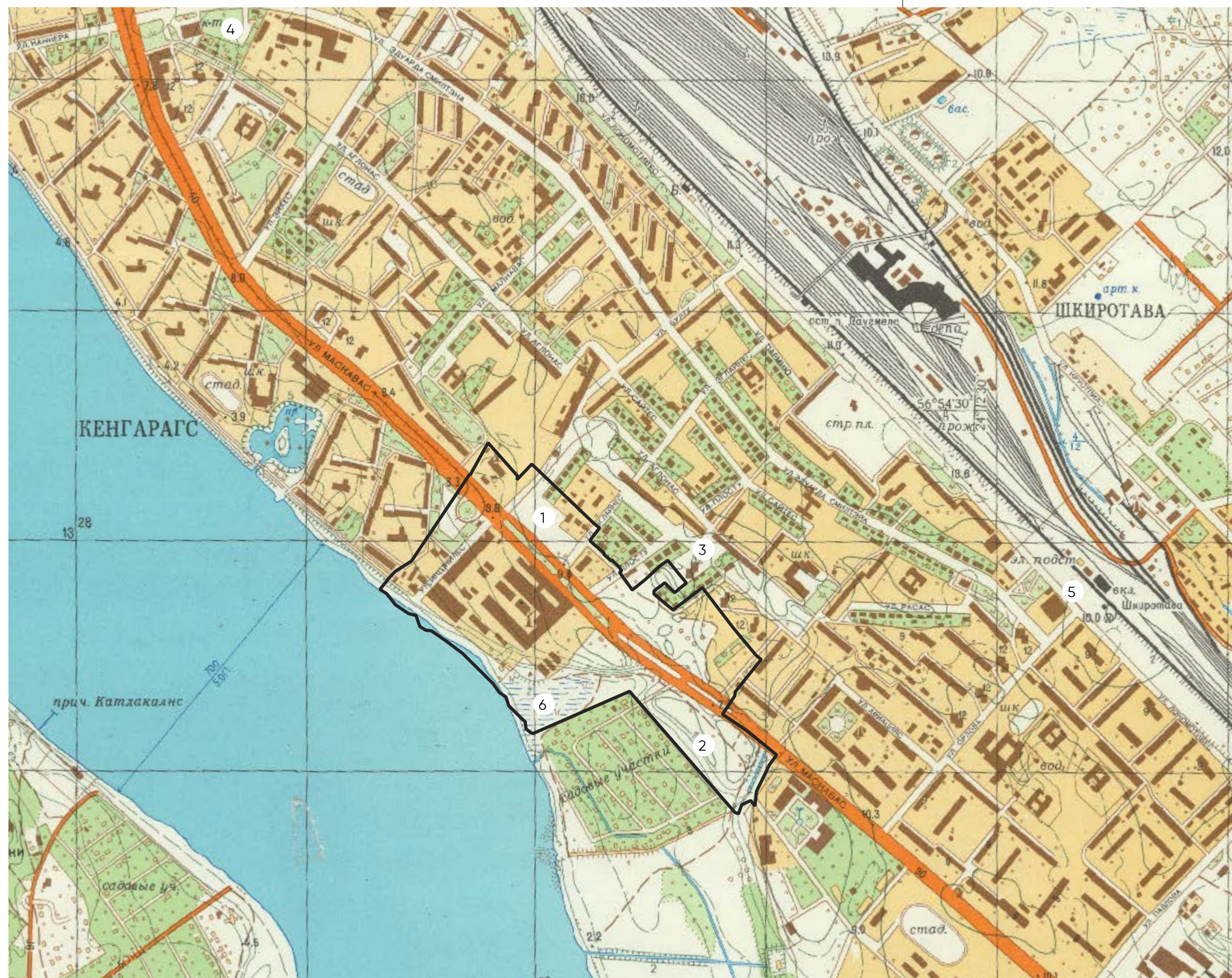
01. Ķengaraga detālplānojums
(avots: Arhitektūras muzeja arhīvs)
02. Ķengaraga apbūves
shematiskais plāns (1971.g)
(avots: Arhitektūras muzeja arhīvs)

— Apkaimes centra robeža
atbilstoši Apkaimju centru
attīstības plānam



Detālplānojuma (01) apzīmējumi





01. Padomju laiku Rīgas karte.
(1980.g.), avots: Latvijas
Nacionālās bibliotēkas krātuve.

5.1.3. Ķengaraga attīstība padomju laikos

ĪSUMĀ

- Netika izbūvētas publiskās funkcijas Ķengaraga apkaimes centrā – nedz plānotā ēka Latgales ielas ziemeļu pusē, ne stadions pašreizējā parka teritorijā.
- Applūstoša teritorija starp rūpnīcu "Sarkanais kvadrāts" un dārziņu zonu, vēl nav pašreizējā promenādes vaļņa.

Kā redzams 1980. g. Rīgas kartē, ne visas no desmit gadus agrākā apbūves plāna idejām tika īstenotas. Īpaši uzsvaram ir sabiedriskās apbūves (apkaimes centra) trūkums Bultu un Maskavas (tag. Latgales) ielas krustojuma tuvumā (1), kā arī rekreācijas zonu neizbūvēšana (2).

Masīvās daudzdzīvokļu ēkas tika izvietotas pāri vēsturiskajam īpašumu dalījumam un ielu tīklam, nobloķējot esošos apkaimes ceļus un loģiskos savienojumus, īpaši virzienā, kas perpendikulārs Daugavai (3). Bultu iela gan Ķengaraga detālplānojumā, gan 1971. gada apbūves shematiskajā plānā ir skaidri nolasāma kā galvenais šķērssavienojums starp Maskavas (tag. Latgales) un Lokomotives ielām, taču līdz mūsdienām ir tiktāl pārveidota, ka vairs pat nepieslēdzas Latgales ielai.

Par spīti gar Maskavas (tag. Latgales) ielu neizbūvētajām sabiedriskajām ēkām, savulaik Ķengaragā bijusi aktīva sociālā dzīve. 1970. gadā Prūšu ielā atklāts kinoteātris "Maskava" (4) ar 600 skatītāju vietām, aprīkots ar platekrāna formāta ekrānu. Pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas kinoteātri slēdza, līdz 1998. gadā tas uz neilgu laiku atsāka darbību ar nosaukumu "Maska". Tā vietā 2000. gadu sākumā bija paredzēts izveidot multidisciplināru kultūras centru, tomēr projekts netika īstenots, un vēlāk kinoteātra ēka nojaukta, lai tā vietā uzceltu divus lielveikalus.

1972. gadā pie dzelzceļa izveidots restorāns un naktsklubs "Ruse" (5), kas pulcēja dažādas izklaides cienītājus un noteiktā laikā bijis vienīgais un līdz ar to populārākais naktsklubs Rīgā, kurā varēja klausīties gan vietējo, gan ārzemju mūziku.¹

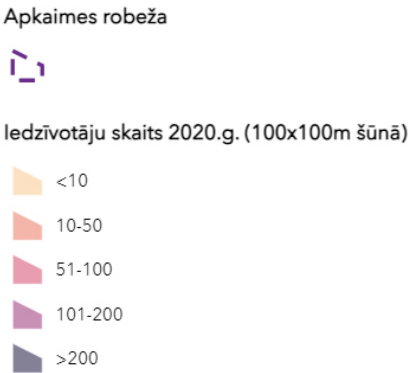
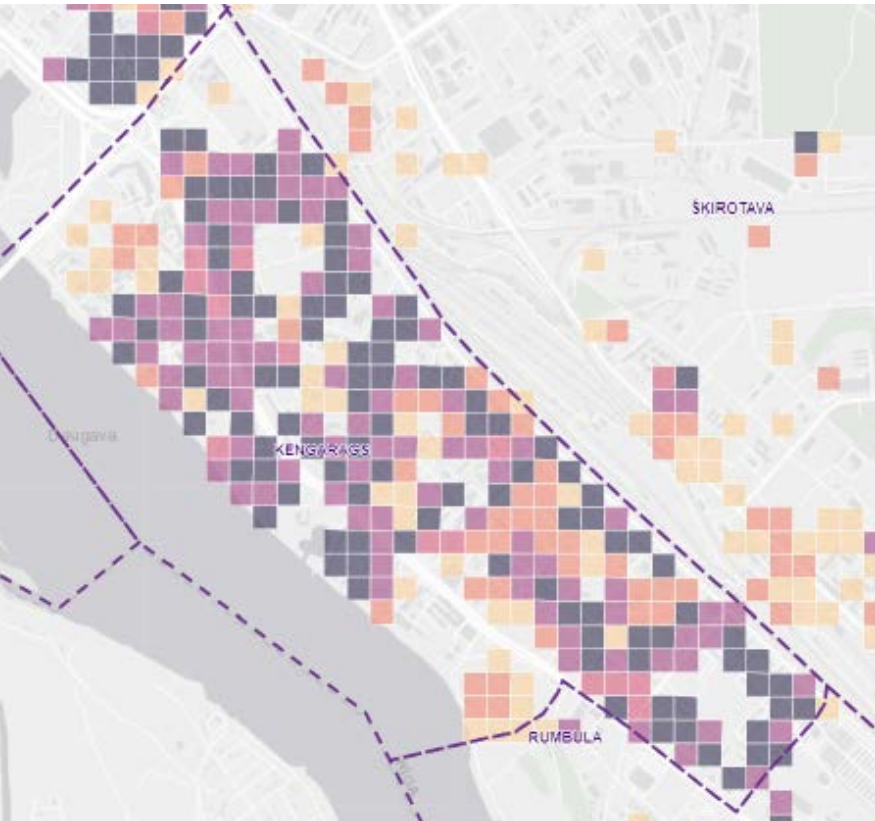
Kā redzams no kartes, Daugavas krasts nav bijis stiprināts un teritorija blakus rūpnīcai "Sarkanais kvadrāts", kas atrodas pašreizējā apkaimes centrā, ir bijusi applūstoša (6). Lielāka ūdens klātbūtne bijusi arī blakus esošajā savrupmāju zonā, kurā meliorācijas problēmas saglabājas līdz mūsdienām.

¹ Avots: Raidījums "Ielas garumā" <https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/267191/ielas-garuma-kengarags-prusu-aglonas-un-lokomotives-ielas>

5.2. Apkaimes socio-ekonomiskā situācija

5.2.1. Apkaimes pamatrādītāji

Apkaimes platība⁰¹: 5 190 km²
Iedzīvotāju skaits (2023. g.)⁰¹: 44 084 cilvēki
latvieši: 16 023 cilvēki (36,35%)
krievi: 19 531 cilvēki (44,30%)
citas tautības: 8 530 (19,35 %)



5.2.2. Ekonomiskie rādītāji

Ķengaragā dzīvojošo nodarbināto skaits⁰²: 21 974 cilvēki.
Darba vietas Ķengaragā⁰²: 8 529 cilvēki.
Pievienotā vērtība pēc dzīvesvietas⁰³: 832 493 tūkst. EUR
Pievienotā vērtība pēc darba vietas⁰³: 137 629 tūkst. EUR

No datiem var secināt, ka vairāk par pusi Ķengaraga iedzīvotāju strādā ārpus apkaimes robežām, ņemot vērā, ka apkaimē var strādāt arī cilvēki no citām apkaimēm. Tas pats attiecas uz radīto pievienoto vērtību naudas izteiksmē. Tas nozīmē, ka lielāks spiediens veidojas uz apkaimes transporta infrastruktūru.

Avoti:

01. "Ķengarags." Vikipēdija, Brīvā enciklopēdija. 10 oktobris 2023. <lv.wikipedia.org/w/index.php?title=%C4%B6engarags&oldid=3925453>.

02. Nodarbinātie 2017g | Statistika | Apkaimes. Apkaimes.lv. 10 oktobris 2023. <<https://apkaimes.lv/statistika/nodarbinatie/>>

03. Ekonomiskie rādītāji - pievienotā vērtība | Statistika | Apkaimes. Apkaimes.lv. 10 oktobris 2023. <<https://apkaimes.lv/statistika/pievienota-vertiba/>>

5.2.3. Iedzīvotāju vērtējums par dzīvi apkaimē

2013. gadā, jauna Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros, tika veikta aptauja, lai noskaidrotu iedzīvotāju vērtējumu par dzīvi viņu apkaimēs. Ķengaragā tika aptaujāti 153 cilvēki vecumā no 18 gadiem.

No aptaujātajiem iedzīvotājiem, 41% cilvēku apgalvoja, ka ļoti patīk dzīvot Ķengaragā, taču, ka drīzāk patīk – 56%.

Pēc iedzīvotāju domām Ķengaraga vizītkarte ir Daugava un tās promenāde, kā trešo minot T/C Dole.

Kā pozitīvās lietas par Ķengaragu atzītas sabiedriskais transports, Daugava un promenāde, dabas klātbūtne apkaimē un daudzie veikali. Savukārt, kā negatīvais tika minēti nesakārtotie pagalmi un soliņu neesamība, nelabvēlīgie cilvēki, kas traucē mieru (bezpajumtnieki, dzērāji), ceļu un ietvju stāvoklis, kā arī ielu apgaismojums.

Vairākums aptaujāto (54%) katru dienu izmantoja sabiedrisko transportu, turpretim automašīnu ik dienas izmantoja vien 18% iedzīvotāju.

Vien 45% Ķengaraga iedzīvotāju bija sava automašīna, kas vairumā gadījumu (65%) ilgstošai stāvēšanai tika novietota mājas pagalmā. To kā vēlamo vietu automašīnas novietošanai ilgstošai stāvēšanai minēja 58% aptaujāto.

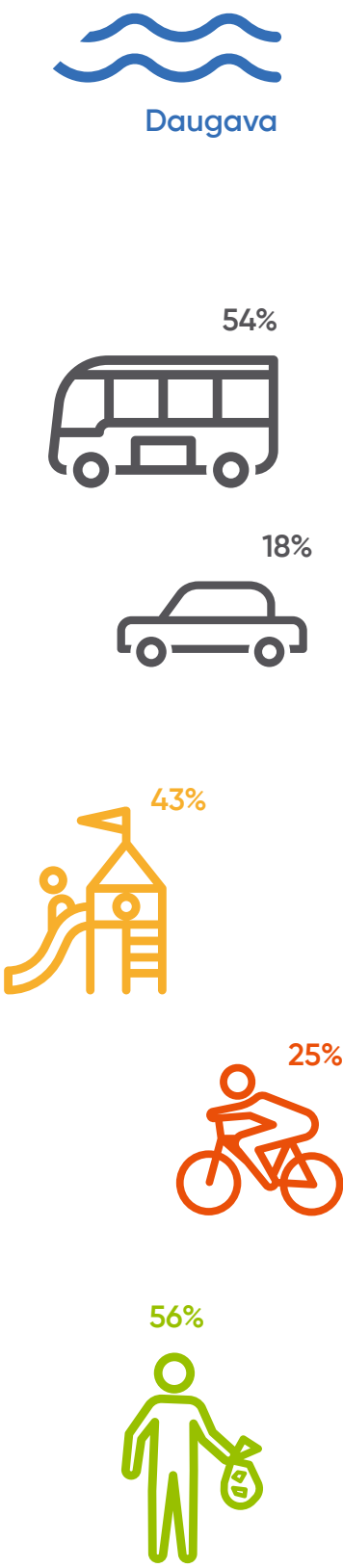
Automašīnu novietošanai daudzdzīvokļu mājas pagalmā 36% Ķengaraga iedzīvotāju būtu gatavi atvēlēt 1/3 no pagalma, bet 28% to nevēlētos nemaz.

Novērtējot esošos un attīstāmos objektus, Ķengaragā apkaimes aptaujātie iedzīvotāji uzskatīja, ka vislielākā uzmanība vēršama dzīvojamo ēku energoefektivitātei (71% domāja, ka tā ir jāuzlabo) un iekšpagalmu labiekārtojumam (69%).

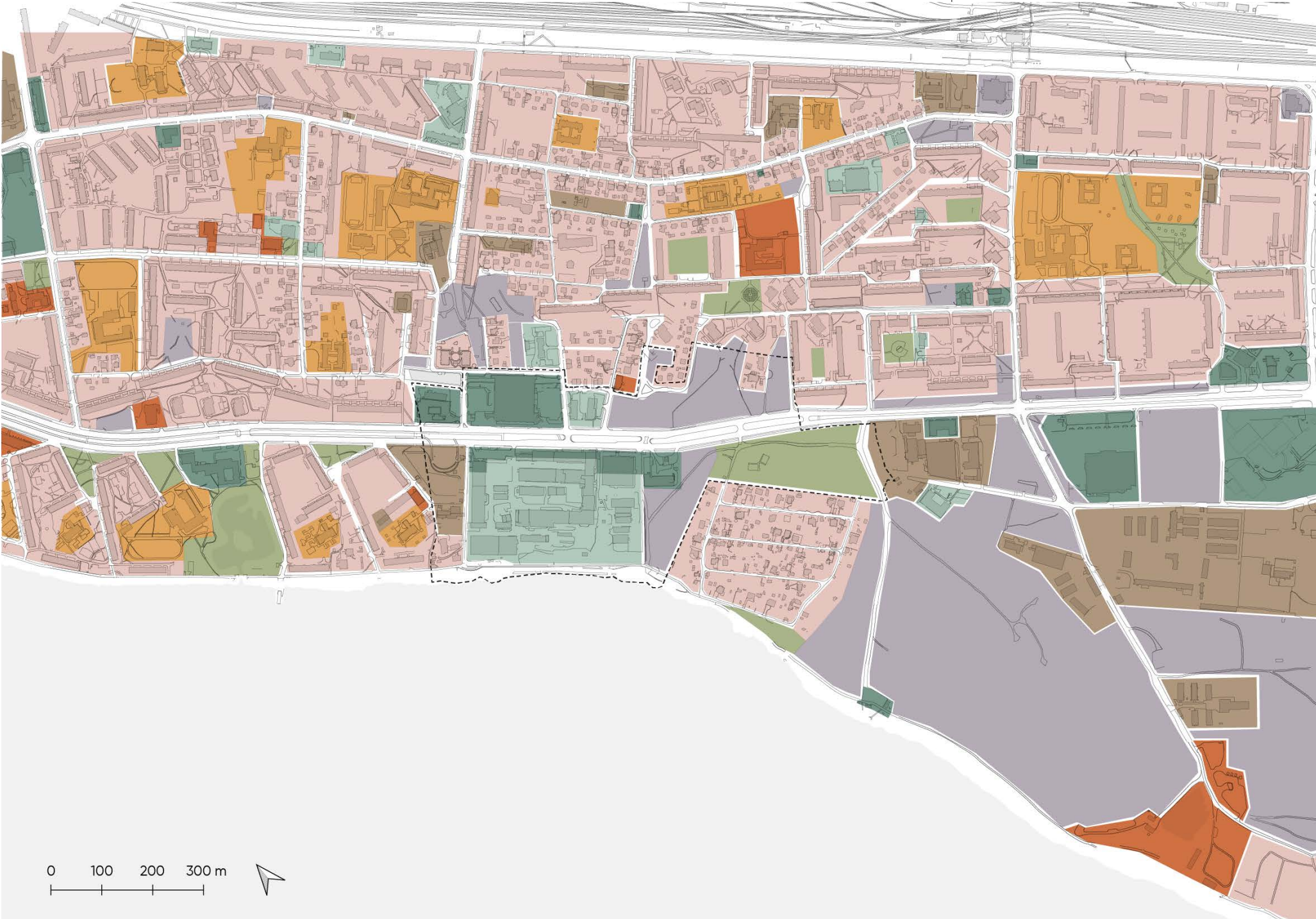
Jautājumā par nepieciešamajiem jauniem objektiem, vairākums respondentu minēja sporta un rotaļu laukumus (43%) un velosliņus (25%).

Vairākums Ķengaraga iedzīvotāju (56%) bija gatavi piedalīties pagalma vai citu publisko ārtelpu labiekārtošanā ar savu darbu, bet 49% – savas apkaimes sakopšanas tākās.

Kad vaicāti par to, ja Ķengaragā tiktu rīkota talka, kuras no teritorijām būtu sakārtojamas vispirms, aptaujātie visbiežāk minēja Daugavas krastus (41%) un iekšpagalmus (22%).



5.3. Ķengaraga telpiski-funkcionālā analīze



- Apzīmējumi:
- Dzīvojamā zona
 - Izglītības funkcijas
 - Publiskas pakalpojumu un kultūras ēkas
 - Uzņēmējdarbība ar publiskām funkcijām
 - Uzņēmējdarbība ar slēgtām funkcijām

- Neapbūvētas un pamestas teritorijas
- Industriālās un infrastruktūras zonas
- Zaļās zonas

- Apzīmējumi
- Galvenā iela – Latgales iela
 - Vidēja mēroga ielas
 - Mazās ielas
 - Daugava
 - Strupceļš

5.3.1. Ķengaraga telpiskā struktūra

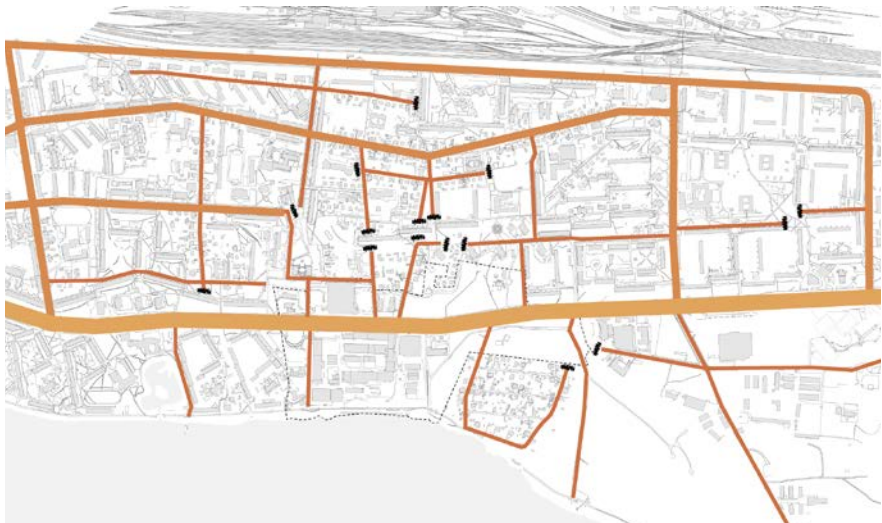
ĪSUMĀ

- Augsts dzīvojamās apbūves īpatsvars.
- Rumbulas pusē plašas neapbūvētas teritorijas.
- Liela izmēra kvartāli. Ielu tīklojumā pārrāvumi, strupceļi.

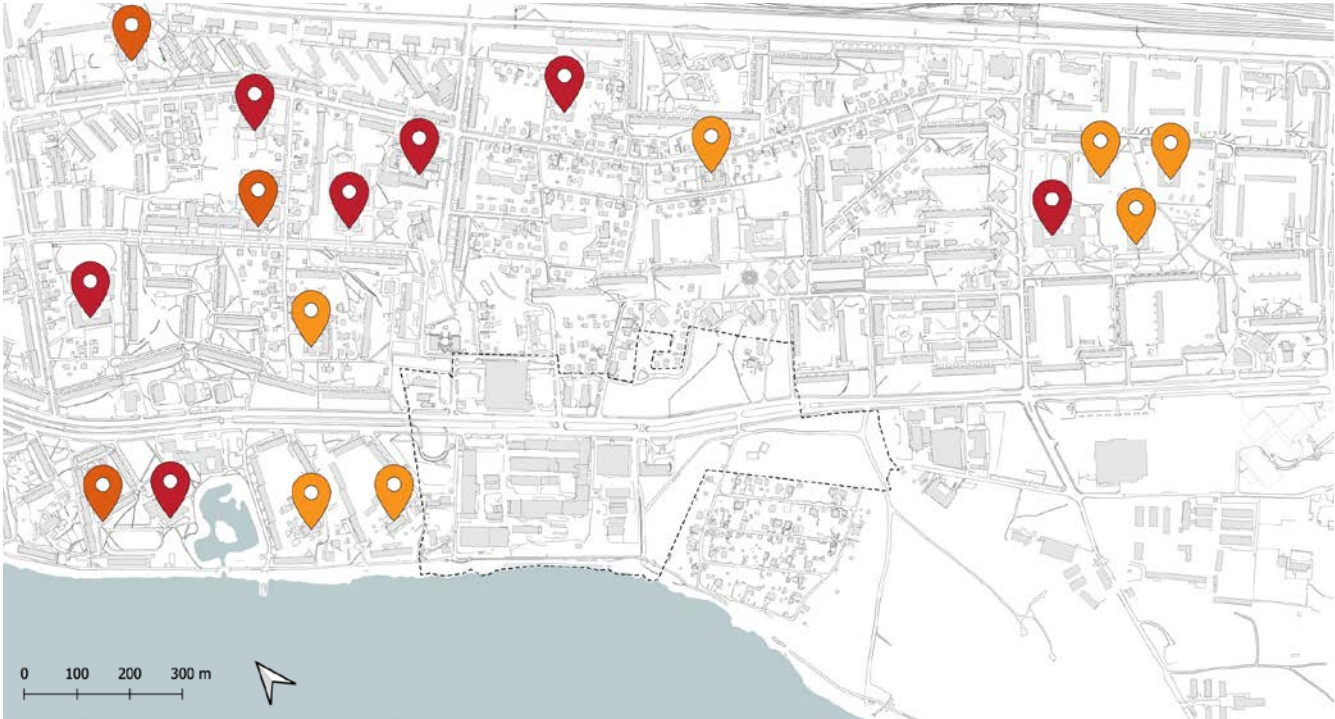
Kopš apkaimes pirmsākumiem kā apdzīvotai vietai, tajā telpiski dominē Daugavas klātbūtne, kam līdzās drīz vien izvijās satiksmes artērija – Latgales iela. Apkaimē savas tagadējās aprises ieguva līdz ar dzelzceļa būvniecību, tai kļūstot par trešo dominējošo telpisko struktūru. Tā kā Ķengarags savu straujāko attīstību ir piedzīvojis padomju okupācijas gados, lielākās apbūves struktūras veido lielmēroga dzīvojamā apbūve, tomēr apkaimē atrodami arī viengimeņu dzīvojamo māju anklāvi vēsturiskajās ielās. Gandrīz katrā blokmāju pudurī atrodama kāda izglītības iestāde – bērnudārzs vai skola.

Padomju gados īstenotais plānojums radījis nevienmērīgu apbūves struktūru, kurā lielākoties trūkst skaidra ielu tīklojuma – vēsturiskās ielas (Prūšu, Aglonas) pēkšņi pārtrūkst vai atduras blokmāju pagalmos, kamēr citas, mazākas ielas nemanāmi pārtop no publiskām telpām par daudzdzīvokļu namu piebraucamajiem ceļiem un stāvvietām (skat. shēmu zemāk).

Apkaimes centram tuvu Rumbulas pusē atrodas arī plašas neapbūvētas teritorijas, kas vēl gaida savu attīstību. Tās pārsvarā ir purvainas un aizaugušas ar krūmājiem, tajās pastāv arī zemes piesārņojuma varbūtība.



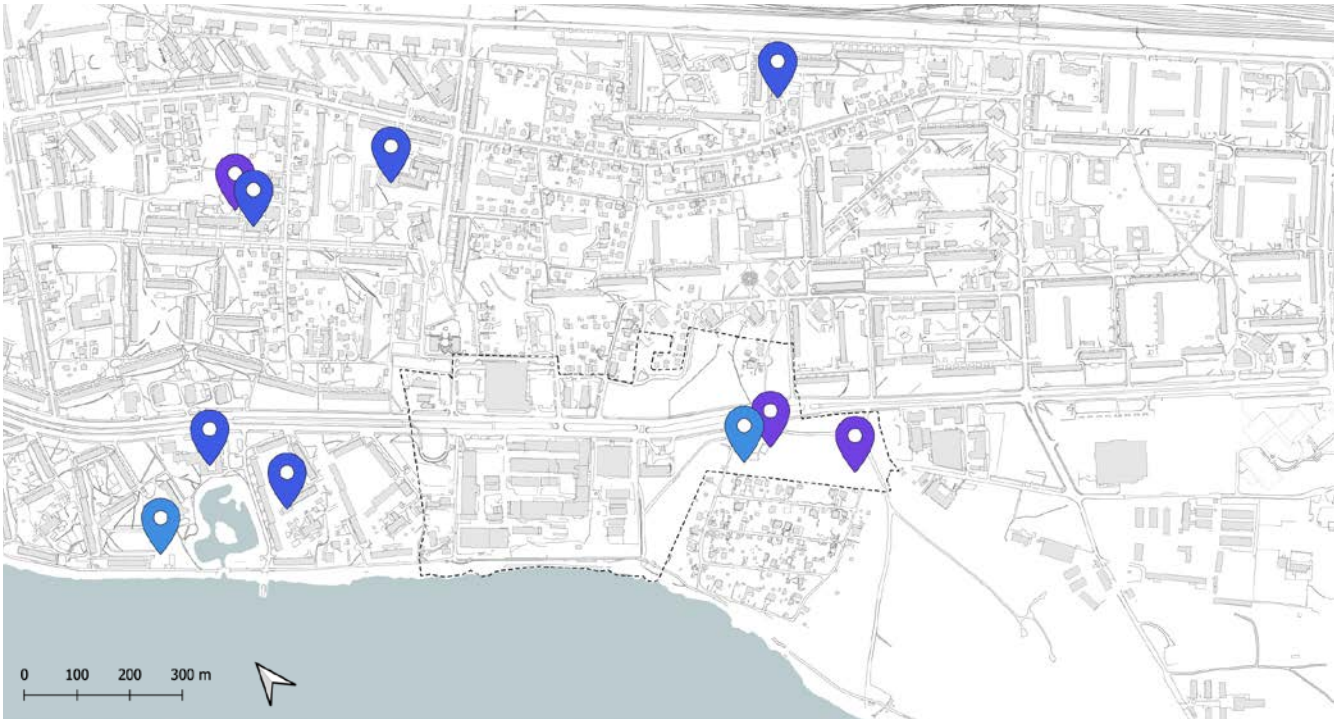
5.3.2. Pakalpojumu pārklājums apkaimes centra izpētes teritorijā



Izglītības pakalpojumu pieejamība

Apzīmējumi

- Pirmsskolas izglītības iestādes
- Vispārējās izglītības iestādes
- Interēšu izglītība



Aktīvās atpūtas pakalpojumu pieejamība

Apzīmējumi

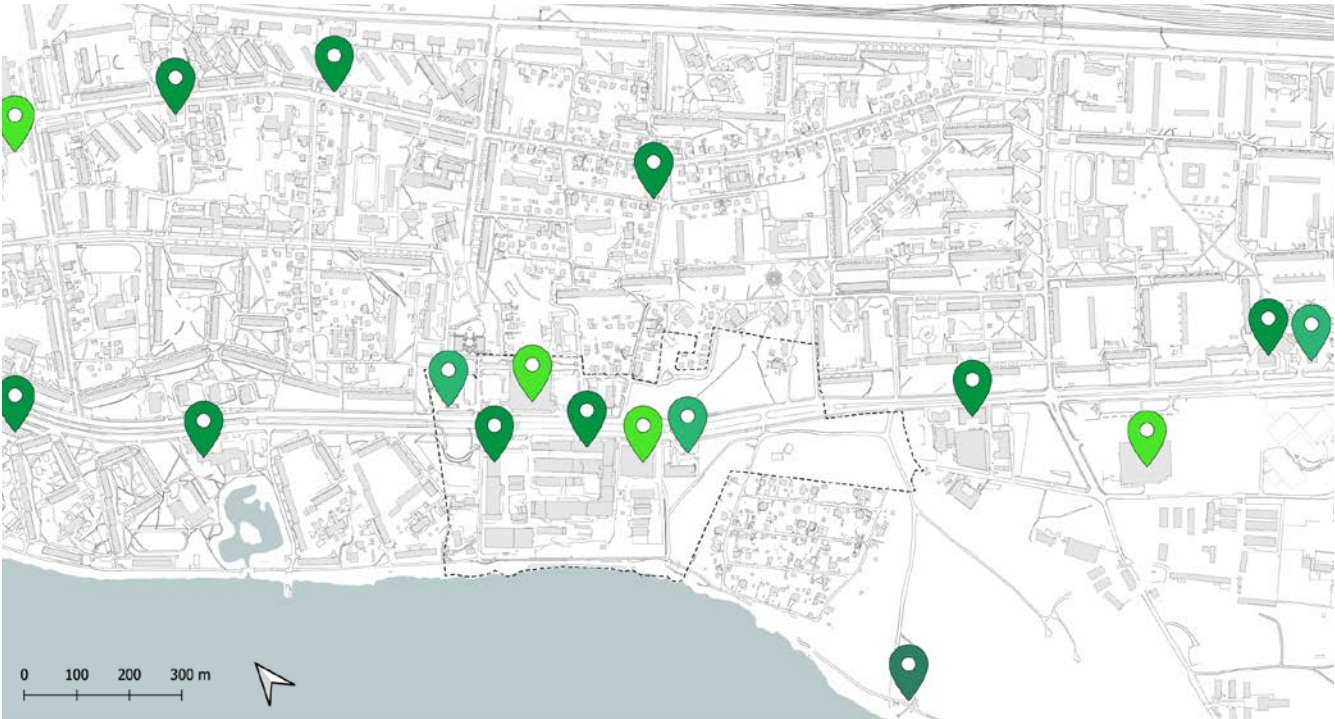
- Sporta pakalpojumi
- Bērnu laukumi
- Vingrošanas laukumi



Veselības pakalpojumu pieejamība

Apzīmējumi

- Poliklinika/doktorāts
- Zobārstniecība
- Veterinārā klinika



Iepirkšanās vietu pieejamība

Apzīmējumi

- Lielveikali (ar vairākām tirdzn. vietām)
- Vietējie veikali (pārtikas un specializēti)
- Degvielas uzpildes stacijas



Mazāka publiski pieejamu pakalpojumu koncentrācija



Lielāka publiski pieejamu pakalpojumu koncentrācija

5.3.3. Pakalpojumu centri apkaimes centra izpētes teritorijā

Nozīmīgākais pakalpojumu centrs apkaimes centra izpētes teritorijā ir tirdzniecības centra “Dole” apkārtnē, kur abās Latgales ielas pusēs izvietotas komercietības un atrodami gan pārtikas un citu preču veikali, gan autoskola, gan arī ārstniecības pakalpojumi. Šajā zonā atrodas arī sabiedriskā transporta pieturvietas, līdz ar to ir nodrošināti arī transporta savienojumi ar citām pilsētas daļām.

Lokāla mēroga pakalpojumu centrs ir Prūšu iela zonā no Rušonu līdz Bultu ielai, kur vietām padomju laikā celto daudzdzīvokļu namu pirmie stāvi ir pielāgoti komercfunkcijām un kur atrodami nelieli pārtikas veikali, doktorāts, skaistumkopšanas saloni un ēdināšanas pakalpojumi.

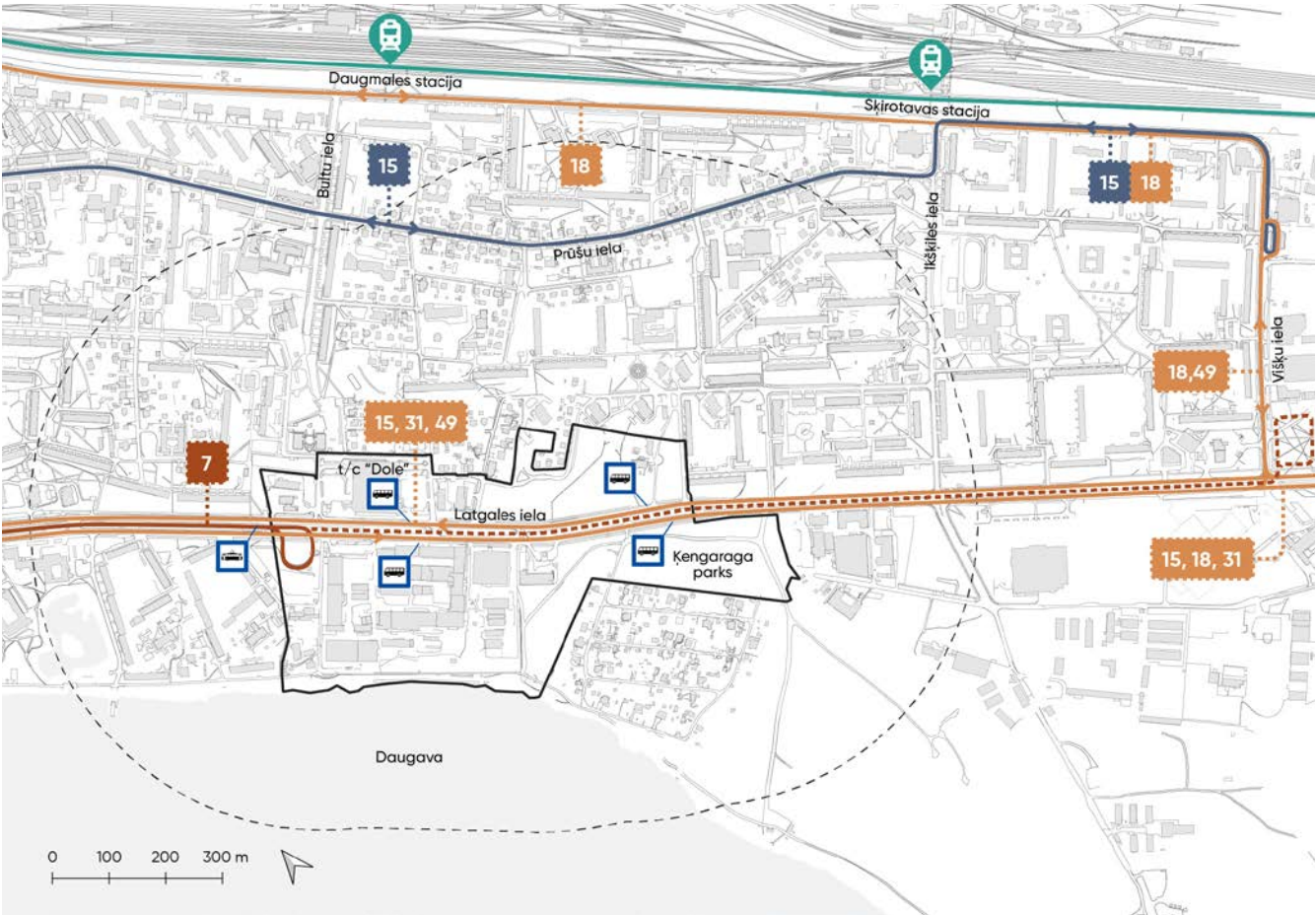
Savukārt Aglonas ielā pastāv lielāka sociālo un izglītības pakalpojumu koncentrācija – šeit atrodas Latvijas Sarkanā krusta filiāle, Rīgas sociālā dienesta filiāle, sociālā dzīvojamā māja, kā arī sporta skola un stadions.

Kamēr Ķengaraga apkaimes daļā starp Latgales ielu un dzelzceļu izvietoti vietējas nozīmes pakalpojumi – no pirmsskolas un pamatzglītības iestādēm līdz nelieliem veikaliem, kafejnīcām un vietējām iestādēm, gar Latgales ielu koncentrējušies lielāka mēroga veikali un tirdzniecības centri ar plašām autostāvvietām, kuri piesaista apmeklētājus arī no citām apkaimēm. Lielā autotransporta koncentrācija Latgales ielā nodrošina arī vairāku degvielas uzpildes staciju klātbūtni.

Ķengaragā ir samērā maz kultūras iestāžu – šo funkciju pilda vairākas nelielas baznīcas un draudzes nami un Ķengaraga bibliotēkas filiāle. Kultūras pasākumi un iedzīvotāju iesaiste tiek aktīvi organizēti Mazjumpravas muižā, kas gan atrodas Rumbulas apkaimē, bet piesaista apmeklētājus arī no Ķengaraga.

5.4. Mobilitātes situācijas izvērtējums

5.4.1. Sabiedriskā transporta pieejamības analīze apkaimes centra izpētes teritorijā



Ķengaraga apkaimes centrā atrodas galapunkts 7. tramvajam līnijai, kas savieno apkaimi ar pilsētas centru. Norīt tramvaja līnijas pielāgošana zemās grīdas tramvajiem, kā arī būvprojekta izstrāde līnijas pagarinājum līdz Višķu ielai.

Pa Latgales ielu kursē 15., 31. un 49. autobuss ar divām pieturām apkaimes centra teritorijā. Tāpat Latgales iela ir maršrutā reģionālajiem autobusiem uz Ogri, Jēkabpili, Rēzekni, Madonu un citām pilsētām; šie autobusi pietur pie t/c "Dole".

Apkaimes centra izpētes teritorijā svarīgākais transporta savienojums ir dzelzceļš ar "Daugmales" un "Šķirotavas" stacijām. Šī dzelzceļa līnija veido starppilsētu savienojumu Latgales virzienā.

Pa Lokomotīves ielu gar dzelzceļu kursē 18. autobuss, savukārt apkaimes nozīmes transporta savienojums ar centru ir 15. trolejbusa līnija pa Prūšu ielu, ar galapunktu Višķu ielā.

Apzīmējumi:

- Vilciens
- Autobuss
- Trolejbuss
- Tramvajs
- Plānots tramvaja līnijas pagarinājums
- Dzelzceļa stacija
- Sabiedriskā transporta maršruta numurs
- Sabiedriskā transporta pietura (autobuss/trolejbuss)
- Tramvaja pietura

5.4.2. Veloinfrastruktūras izvērtējums



Veloinfrastruktūras fotofiksācija

Apvienots gājēju un velo ceļš Ķengaraga promenādē

Apkaimes centrā un tā izpētes teritorijā esoša veloinfrastruktūra ir tikai Ķengaraga promenādē gar Daugavu, kur ir apvienots gājēju un velo ceļš. Šī brīža risinājums nav optimāls, jo gan velobraucēju, gan gājēju zonas ir pārāk šauras, atdalītas tikai ar horizontālo apzīmējumu, turklāt stratēģiski nepareizs ir velojoslas novietojums Daugavas pusē, jo to bieži šķērso gājēji, vēloties piekļūt upei. Tā veidojas potenciāli bīstamas konfliktsituācijas.

Latgales ielā ilgtermiņā plānota maģistrāla veloinfrastruktūra¹, kuras vēlamais risinājums būtu divvirziena veloceļi abās ielas pusēs. Tuvākajā laikā ir plānots veikt veloceļa izbūves priekšizpēti Latgales ielai visā tās garumā.

Daļa divvirziena veloceļa tiks izbūvēta 7. tramvaja līnijas pagarinājuma projekta ietvaros, veidojot arī savienojumu ar Šķirotavas dzelzceļa staciju pa Višķu ielu.

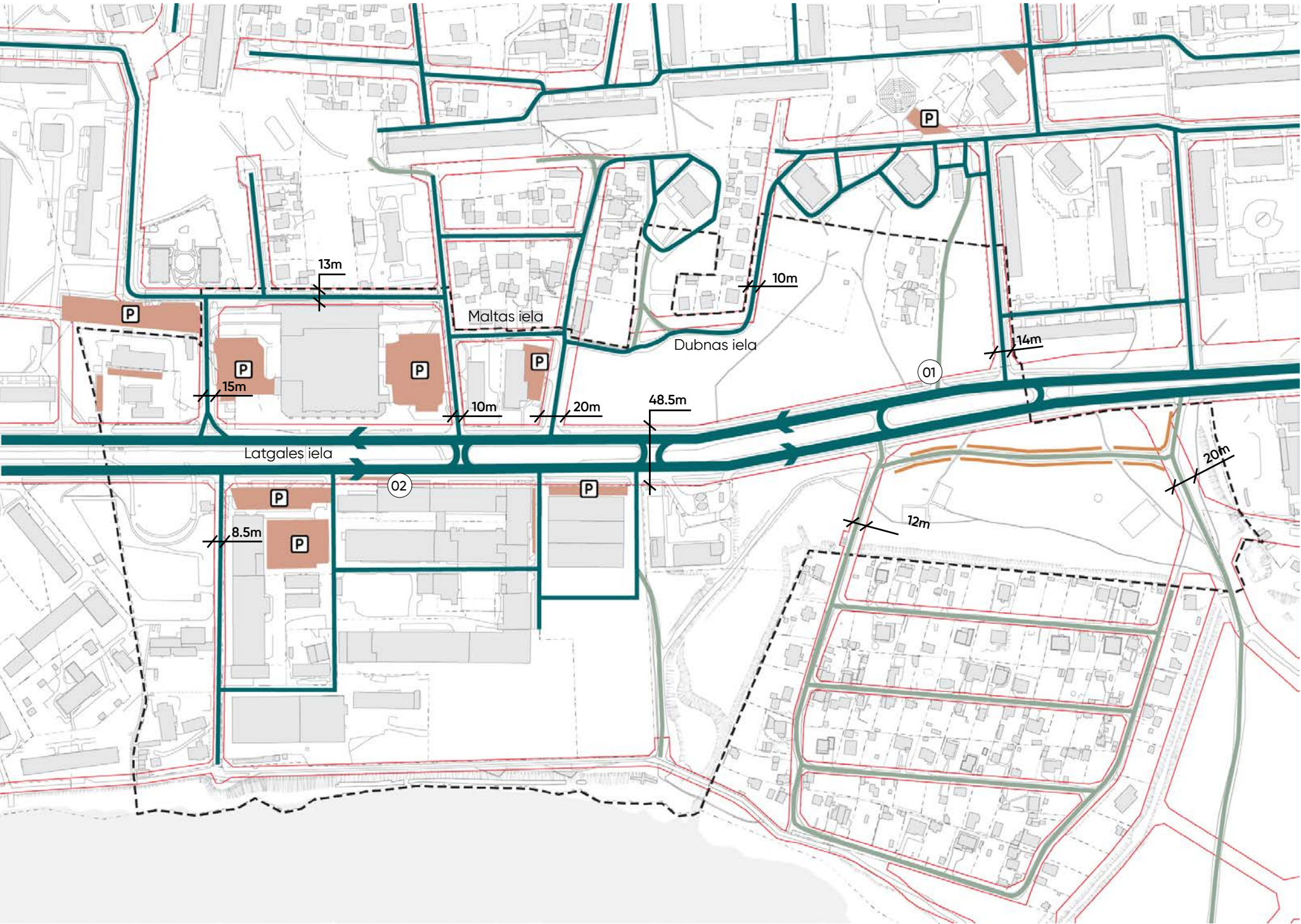


Apzīmējumi:

- Marķēta divvirziena velojosla
- Nemarkēts velomaršruta posms
- Divvirziena velojosla atdalīta ar segumu
- Plānots divvirziena veloceļš
- Nepieciešams velosavienojums, plānota priekšizpēte

1 Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija līdz 2030. gadam

5.4.3. Autotransporta plūsmu, stāvvietu un ielu sarkano līniju analīze apkaimes centrā



Apzīmējumi

- Stāvlaukumi
- Vietas, kur patvaļīgi tiek novietoti auto parkā
- Ielas ar cieto segumu
- Grants ielas / iebraukāti ceļi

- Ielu sarkanās līnijas
- Problemātisko vietu foto nr.

Galvenā transporta plūsma apkaimes centrā virzās pa Latgales ielu, kas šajā posmā ir tipiska apkaimes savienojoša rakstura iela ar sadalošo joslu. Pārējās ielas faktiski ir atsevišķu īpašumu piebraucamie ceļi. Daļai no tiem nav izbūvēts cietais segums un daudzviet nav ietvju.

Atsevišķos ielu posmos ir situācija, ka ielu sarkanās līnijas nesakrīt ar reālo situāciju dzīvē, kur ir iebraukāti ceļi. Dubnas ielai veidots savienojums ar Maltas ielu ārpus sarkanajām līnijām, kur grants ceļš apstrādāts ar dubulto virsmas apstrādi.

Gandrīz visas ieliņas Latgales ielas abās pusēs marķētas ar dzīvojamās zonas ceļazīmi, tomēr šajās ielās trūkst fizisku satiksmes mīrināšanas līdzekļu, kas nozīmē, ka ātrums lielākoties tiek pārsniegts, neskatoties uz ierobežojumu.

Apkaimes centrā ir daudz ierīkottu stāvvietu, jo vietai ir autocentrisks raksturs. Papildus oficiālajām stāvvietām notiek arī automašīnu novietošana mazajās ieliņās, kur nav aizlieguma zīmju, kā arī Ķengaraga parkā, kuram nav iekārtotu stāvvietu.



Problemātisko vietu fotofiksācija

- 01. Piebraucamais zemes ceļš ārpus sarkanajām līnijām, kurā tomēr uzstādīta ceļazīme.
- 02. Stāvvietas uz ietves.

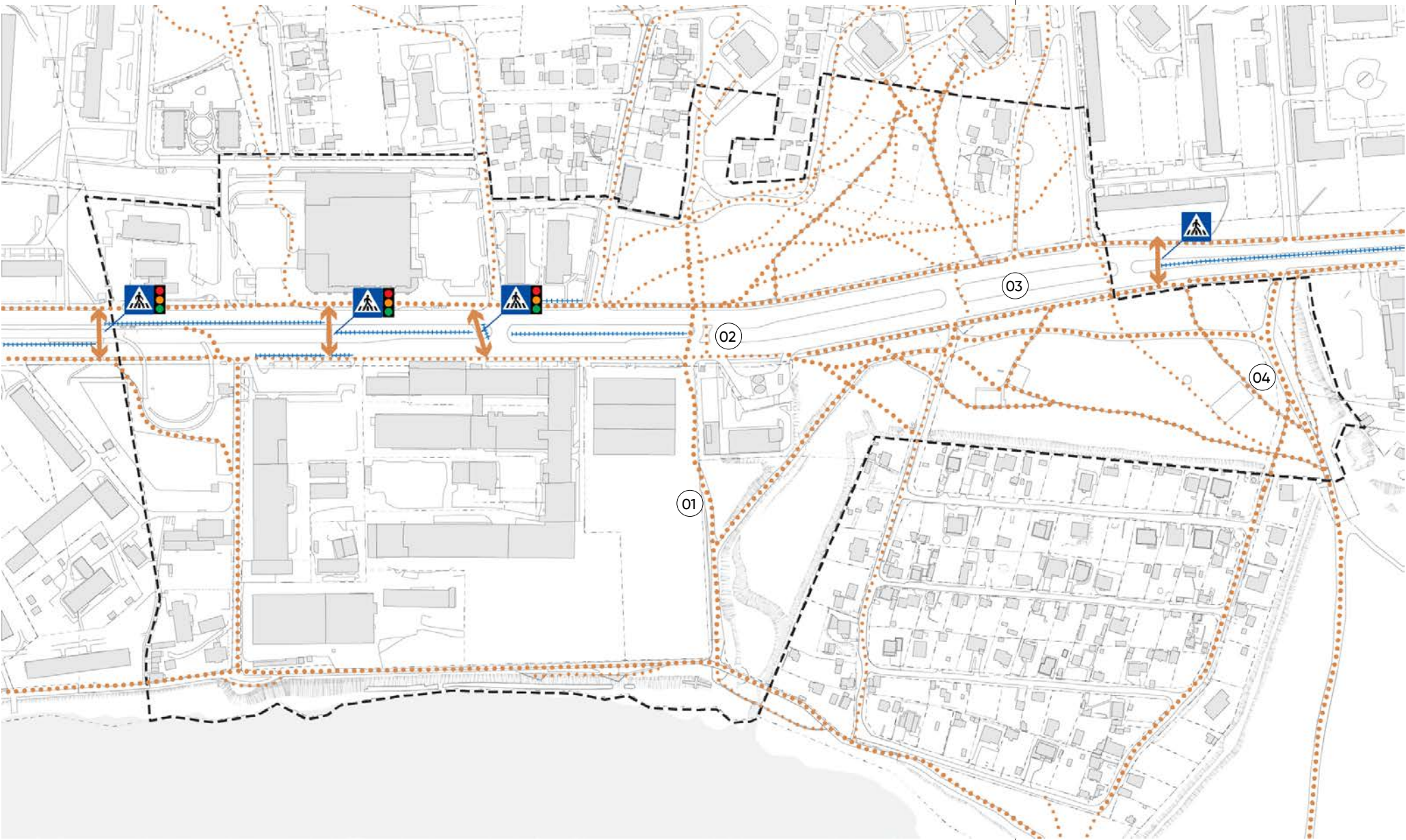
5.4.4. Gājēju plūsmu analīze

Aktīva gājēju kustība apkaimes centrā notiek gar komercietpām un sabiedriskā transporta pieturvietām, kā arī gada siltajā laikā pa promenādi gar Daugavu. Neattīstītajā teritorijā Latgales ielas ziemeļu pusē iemītas daudzas gājēju taciņas. Takas savieno sabiedriskā transporta pieturvietas un pakalpojumu centru ar dzīvojamo apbūvi un izglītības iestādēm.

Arī vairāki perpendikulārie savienojumi starp Latgales ielu un promenādi ir iemītas taciņas, tāpat kā ceļš uz peldvietu (4), ko iedzīvotāju iesaistes pasākumā daudzi atzīmēja kā bīstamu un neērtu atbilstoša seguma un apgaismojuma trūkuma dēļ.

Apzīmējumi:

- ● ● Gājēju plūsma
- +—+—+—+— Fiziska gājēju barjera
- ▲ Esoša gājēju pāreja
- ● ● Regulēta gājēju pāreja
- 01 Problemātisko vietu foto nr.



Problemātisko vietu fotofiksācija

01. Pa bijušās rūpnīcas "Sarkanais kvadrāts" teritoriju izveidojies plaši izmantots gājēju savienojums starp Latgales ielu un Daugavas promenādi.
02. Gājēju iemītas taciņas neatļautā Latgales ielas šķērsošanas vietā.
03. Iemīta gājēju taciņa preti Rasas ielas pieturai Centra virzienā.
04. Galvenais ceļš uz Ķengaraga peldvietu ir neasfaltēts un bez jebkādiem risinājumiem, kas nodrošinātu gājēju drošību un ērtības. Gājēji no šī ceļa arī iemīnuši taciņu uz privātmāju zonas Kvadrāta ielu.

ESOŠĀS SITUĀCIJAS PADZIĻINĀTA ANALĪZE



5.4.5. Pilsētas plānotie mobilitātes projekti apkaimes centrā



-  /  Esoša / plānota tramvaja pietura
-  /  Esoša / plānota gājēju pāreja
-  /  Esošs / plānots luksaforss
-  Esošā tramvaja līnija
-  Plānotais tramvaja līnijas pagarinājums
-  Esoša veloinfrastruktūra
-  Tramvaja līnijas pagarinājuma projekta ietvaros plānotā veloinfrastruktūra
-  Dzelzceļa stacija "Šķirotava"

01. Tramvaja līnijas pagarinājuma projekta ietveros likvidējamie koki preti Ķengaraga parkam



7. tramvaja līnijas pagarinājuma projekts un tā ietekme uz apkaimes centru

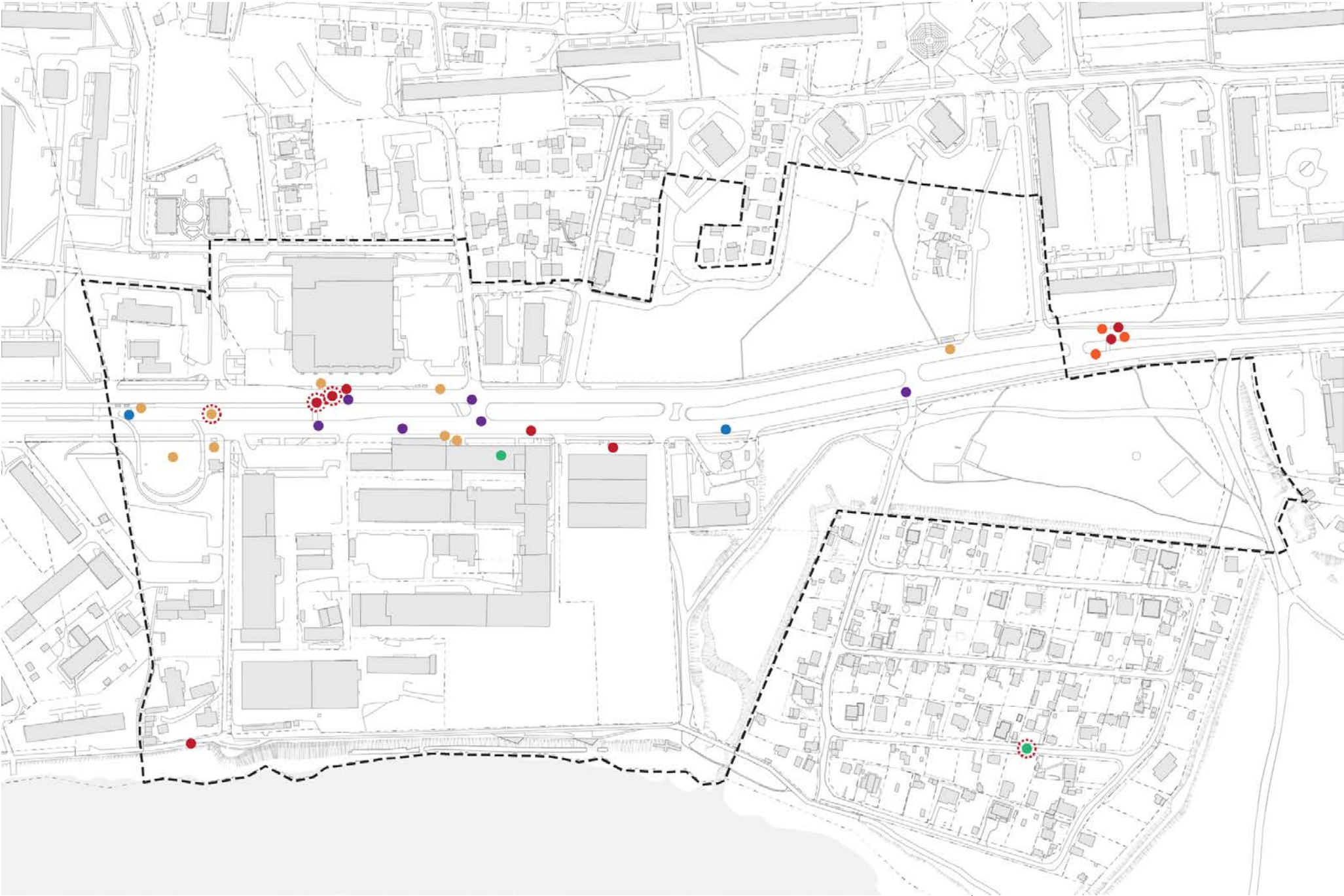
Notiek projektēšana un līdz 2026. gada vidum plānots realizēt 7. tramvaja līnijas pagarinājumu līdz Višķu ielai. Krustojuma ar Latgales ielu zonā paredzēts sliežu apgriešanās loks, ar integrētām pilsētas sabiedriskā transporta (autobusu un trolejbusu) pieturām un reģionālo autobusu pieturu un uzgaidīšanas zonu, tādējādi veidojot multi-modālu mobilitātes punktu. Paredzēts izveidot arī atpūtas telpas.

Latgales ielas ziemeļu pusē plānots veidot no brauktuves atdalītu velosipēdu ceļu, kur ielas sarkano līniju platumam to atļaujot, tas būs atdalīts arī no gājēju ietves. Šis veloceļš turpināsies arī garām plānotajam tramvaja galapunktam, savienojot to ar "Šķirotavas" dzelzceļa staciju. Projekts paredz arī pārcelt 15. trolejbusa (kas kursē pa Prūšu, Ikšķiles un Lokomotīves ielu) pieturu tuvāk Ikšķiles un Lokomotīves ielas krustojumam, lai uzlabotu transporta savienojamību ar dzelzceļa staciju.

Projekta teritorijā būtiski uzlabota būs arī gājēju drošība, veidojot jaunas regulētas gājēju pārejas, kā arī aprīkojot ar luksaforu esošo gājēju pāreju pie Rasas ielas autobusu pieturas.

Negatīvs aspekts tramvaja projektā ir koku likvidēšana Latgales ielas sadalošajā zaļajā zonā posmā no esošā tramvaja galapunkta līdz Rasas ielai. Ir veikts koku izvērtējums un tos, kurus iespējams, pārstādīs tuvējā apkārtnē. Plānota arī jaunu koku stādīšana.

5.4.6. Esošās mobilitātes situācijas izvērtējums no drošības viedokļa



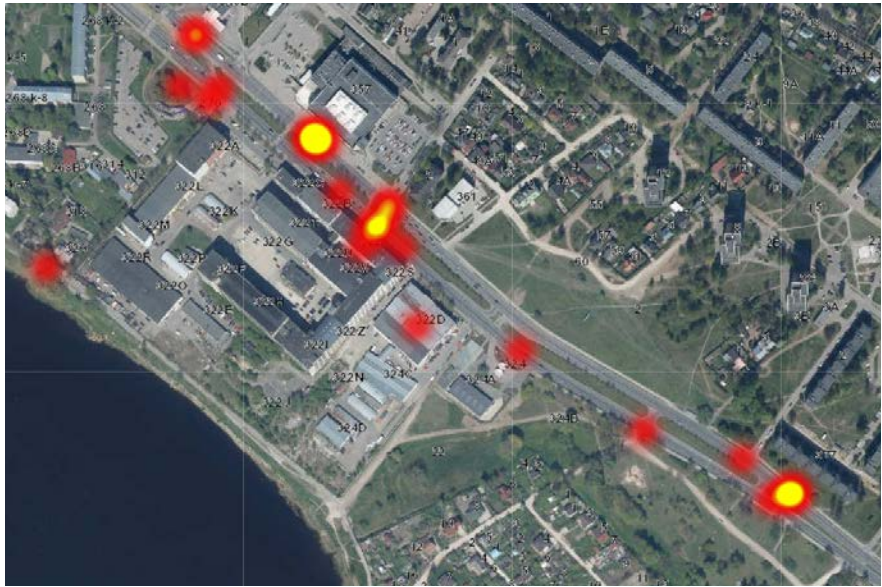
Ceļu satiksmes negadījumu tipu apzīmējumi

- Uzbraukšana gājējam
- Uzbraukšana velosipēdam
- Pasažiera krišana
- Sadursme
- Apgāšanās
- Uzbraukšana šķērsliņ
- Negadījums ar smagiem miesas bojājumiem

Shēmā attēloti ceļu satiksmes negadījumi ar ievainotajiem apkaimes centrā pēdējo piecu gadu laikā. Arī analizējot negadījumu intensitāti plašākā apkaimes un pilsētas kontekstā, tā saucamie “melnie punkti” ir vērā ņemamas vietas, kas jāuzlabo no drošības viedokļa. Visvairāk nepieciešams uzlabot gājēju un velosipēdistu drošību, jo tie ir neaizsargātākie satiksmes dalībnieki. Negadījumi, kuros iesaistīti velosipēdisti norāda gan uz atbilstošas veloinfrastruktūras neesamību, gan tās nepieciešamību, jo acimredzami cilvēki izmanto šo pārvietošanās veidu.

Īpaša uzmanība pievēršama negadījumu koncentrācijai uz gājēju pārejas pretī Ķengaraga parkam. Pāreja nav izgaismota un katrā virzienā šķērso divas joslas, kas ir nopietns drošības risks, sevišķi dienas tumšajā laikā.

Gājēju pārejas, kas savieno t/c “Dole” un “Sarkanā kvadrāta” teritoriju jau ir aprīkotas ar luksoforiem, tātad var spriest, ka negadījumus izraisa iesaistīto pušu neuzmanība un autovadītāju braukšanas ātruma pārsniegšana, kas būtu labāk jāregulē.

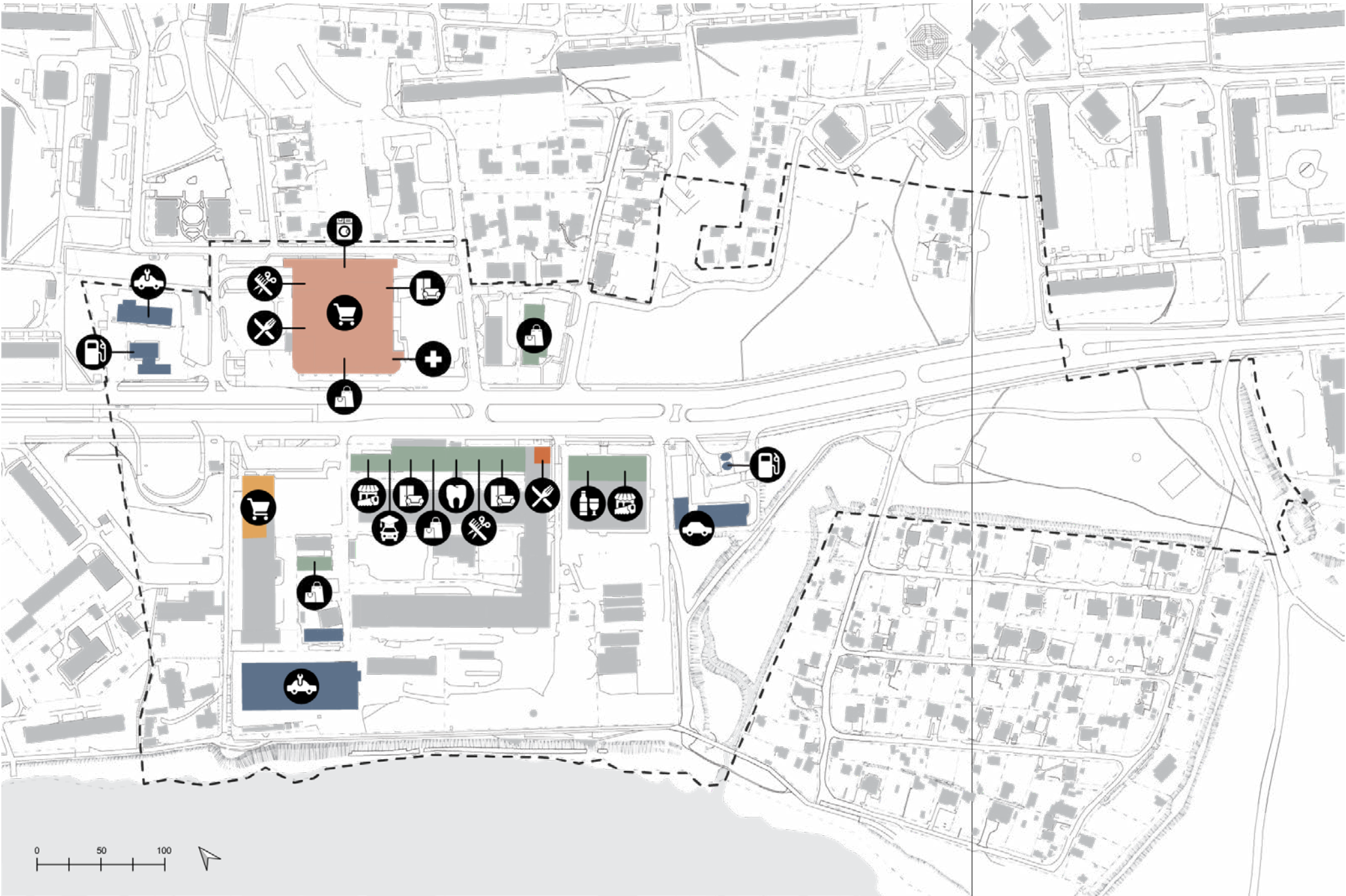


Avots: Ceļu satiksmes negadījumu un pārkāpumu notikuma vietu analīzes informācijas sistēma

<https://gis.ic.iem.gov.lv/giswebcais/>

Dati 2018.g novembris – 2023.g. novembris (CSNg ar ievainotajiem)

5.5. Uzņēmējdarbības situācijas izvērtējums



- Apzīmējumi
- Tirdzniecības centrs
 - Pārtikas veikali
 - Ēdināšanas pakalpojumi
 - Jauktas izmantošanas komercietpas - Veikali un pakalpojumi
 - Ar auto saistītas komercietpas - DUS, autoservisi, autosaloni

5.5.1. Uzņēmējdarbības iespēju apkaimes centrā analīze

Ķengaraga apkaimes centra teritorijā atrodas pilsētas mēroga pakalpojumu centrs - tirdzniecības centrs "Dole", savukārt ielas pretējā pusē esošās ēkas ar komercplatībām uzskatāmas par vietēja jeb apkaimes mēroga pakalpojumu centru. Šeit koncentrējas ne tikai iepirkšanās funkcijas, bet arī dažādi pakalpojumi - doktorāts, zobārsts, friezieris un skaistumkopšanas pakalpojumi, autoskola, un citi. Īpaši atzīmējama ir augstā mēbeļu veikalu un citu ar būvniecību saistītu veikalu un pakalpojumu koncentrācija, kas šo vietu padara par vienu no šāda pakalpojuma tipa galamērķiem visas pilsētas mērogā.

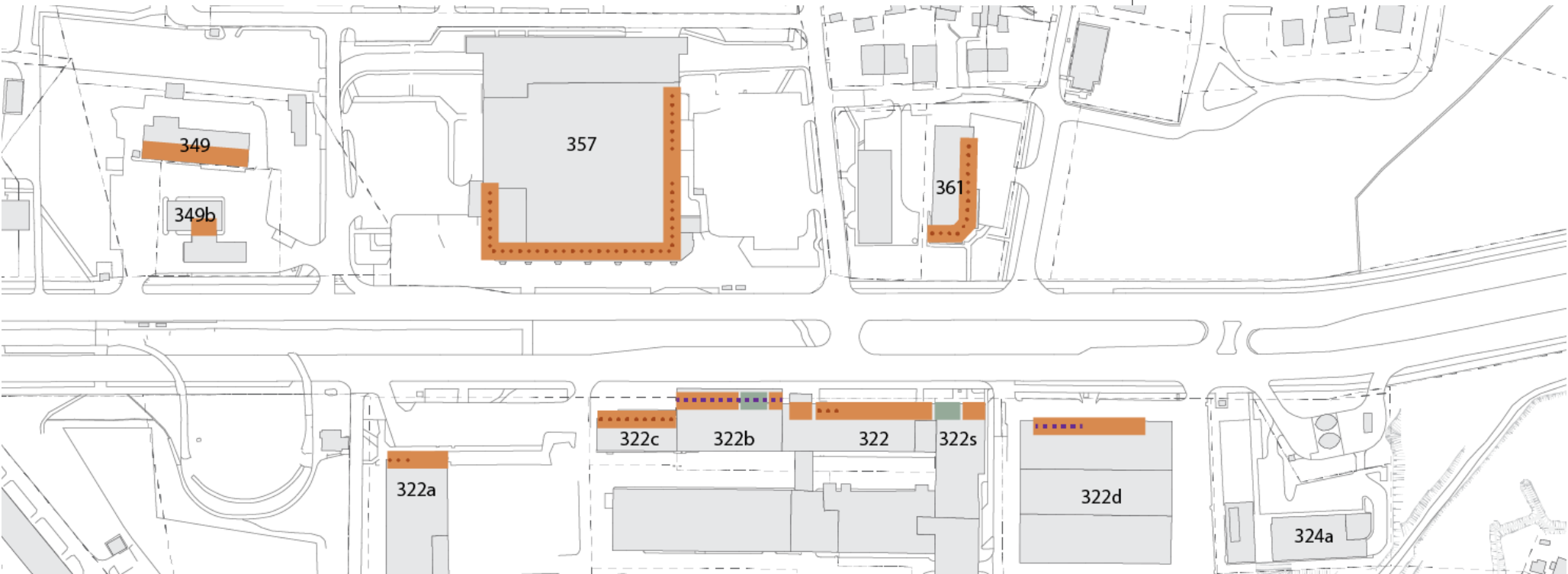
Latgales ielas automaģistrālais raksturs un funkcija šajā posmā rada pieprasījumu arī pēc attiecīgiem pakalpojumiem - degvielas uzpildes stacijām, autoservisiem (vairāki rūpnīcas "Sarkanais kvadrāts" teritorijā) un ir arī autosalons.

Viena laika gaitā izzudusi uzņēmējdarbības foma ir ielu tirdzniecība - tirgus, kas atradās tagadējā T/C "Dole" stāvlaukuma vietā, vairs neeksistē.

01. Tirgus tagadējā T/C "Dole" stāvlaukuma vietā - vairs neeksistē.



01



5.5.2. Publisko komercietelpu analīze ielas kontekstā

Attēlotajā apkaimes centra zonā notiek aktīva komercdarbība, un tukšu komercietelpu nav daudz. Tomēr būtiska daļa komercēku fasāžu ir degradētas vai nepievilcīgas. Ielas platums šajā zonā, kā arī sadalošajā joslā esošie koki un metāla gājēju barjera liedz rasties sasaistei starp abām ielas pusēm un uztvert tās kā vienu veselumu – vienu centrālu pakalpojumu saņemšanas vietu. Lielākā daļa komercietelpu ir izvietotas atstatu no ietves un gājēju pārvietošanās ceļiem, kā rezultātā nerodas aicinošs komercpakalpojumu raksturs, turklāt pat redzamie skatlogi reti kad ir iekārtoti ar mērķi piesaistīt apmeklētājus, bet ir aizklāti. Ir uzskatāms, ka galvenā mērķauditorija šiem veikaliem ir lietotāji, kas ierodas ar privāto autotransportu un konkrētu mērķi, nevis lietotāji, kas spontāni izvēlas iegriesties. Īpaši spilgts piemērs šim fenomenam ir T/C “Dole”, kura ēka ir uz ārpusi gandrīz pilnībā slēgta, turklāt ieejas ir izvietotas otrajā stāvā un jāmēro garas kāpnes, lai pie tām nokļūtu.



01

Apzīmējumi

- Aktīva komercdarbība
- Tukšas komercietelpas
- Komercfasādei nepieciešama kosmētiskā atjaunošana
- Ir aktīva komercdarbība, bet nav vizuālās sasaistes starp iekšējām un ārējām telpām

01. Tirdzniecības centrs “Dole” – nav skatlogu, līdz ieejām jākāpj pa garām kāpnēm.
02. Komercietelpas Latgales ielā 322b – degradēta un nolietojusies fasāde, kurā trūkst aicinoša apgaismojuma.
03. Komercietelpas Latgales ielā 233 – atjaunota ēkas fasāde rada sakoptu iespaidu, tomēr skatlogu iekārtošanai nav pievērsta sevišķa vērība.
04. Ēka ar estētiski atjaunotu fasādi (Latgales iela 322s) un lieliem aicinošiem skatlogiem – telpas ar potenciālu, kas gan pašlaik stāv tukšas.

Komercietelpu un tirdzniecības vietu fotofiksācija

Komercietelpām, kas atrodas apkaimes centrā, trūkst vienotas estētikas, kā arī izkārtnu un veikalu nosaukumu ziņā novērojama vizuālās informācijas pārsātinātība un sadrumstalotība. Tirdzniecības telpām trūkst sasaistes ar ielu un uz ielas/cilvēka mērogu vērsta dizaina.



02



03



04

5.6. Apkaimes identitātes analīze

5.6.1. Apkaimes centra izpētes teritorijā esošie galamērķi



Galvenie pievilcšanās punkti jeb galamērķi apkaimes centrā un tā plašākajā kontekstā galvenokārt saistās ar ikdienas pakalpojumu saņemšanu – tie ir T/C “Dole” (apkaimes nozīmes galamērķis) un citi veikali, kā arī degvielas uzpildes stacijas, tāpat arī medicīnas un izglītības iestādes (lokālas nozīmes galamērķi, kurp dodas galvenokārt tām piesaistīti lietotāji).

Cilvēku plūsmas piesaista un koordinē arī dzelzceļa stacijas un citas sabiedriskā transporta pieturvietas, radot punktus uz no kuriem cilvēki mēro pirmo un pēdējo sava ikdienas maršruta daļu, un gar šiem ceļiem iespējams radīt spontānus pieturpunktus cilvēku kustībā.

Kā kultūrvietas un sabiedriskas pulcēšanās vietas (vietējas nozīmes galamērķi) atzīmējama Mazjumpravas muiža, Ķengaraga bibliotēkas filiāle, parks un promenāde.

Apzīmējumi

- Apkaimes nozīmes galamērķis
- Vietējas nozīmes galamērķis
- Lokālas nozīmes galamērķis
- Promenāde - galvenais rekreācijas maršruts

5.6.2. Apkaimes identitāti veidojošās telpiskās struktūras



Tirdzniecības centrs “Dole”



Tirdzniecības centrs “Dole” ir pilsētas mēroga pakalpojumu centrs un tas bija lielākais padomju laikā uzbūvētais universālveikals Latvijā, tātad daudziem visa Ķengaraga apkaimē saistās ar “Doli”.



Bijusī rūpnīca “Sarkanais kvadrāts”



Bijusī rūpnīca “Sarkanais kvadrāts” pašlaik ir degradēta teritorija, kas vizuāli dominē apkaimes centrā, gan no Latgales ielas, gan promenādes puses. Lai gan korpusā pie Latgales ielas notiek komercdarbība, fabrikas vidējais korpus ir grausta stāvoklī. Tomēr šajā teritorijā pamazām notiek attīstība, pašlaik tā veidojas par uzņēmējdarbības centru, kas nodrošina darbavietas, bet nākotnē plānota arī mājokļu attīstība.



Ķengaraga parks ir būtiskākā labiekārtotā zaļā zona Ķengaraga apkaimē un viena no galvenajām zonām attīstāmajā apkaimes centrā. Tomēr šī lielā teritorija nav pilvērtīgi izmantota un tajā trūkst identitāti stiprinošu elementu un funkcionālās dažādības.



Ķengaraga parks



Daugavas tiešais tuvums ir galvenais apkaimes identitāti veidojošais faktors un elements, ar ko apkaimes iedzīvotāji lepojas visvairāk, un labprāt pavada promenādē laiku gada siltajā laikā. Promenādes izbūve un labiekārtojums veicina tās izmantošanu.



Daugava/promenāde



Dzelzsceļš, "Daugmales" stacija



Dzelzsceļš ierāmē Ķengaraga apkaimi no Ziemeļaustrumu puses, un kā viens no apkaimes veidošanās aizsācējiem (senākā apbūve, kas saglabājusies, – dzelzceļnieku mitekļi) joprojām lielā mērā nosaka apkaimes telpisko struktūru un attiecību pret pārējo pilsētu.



Mazjumpravas muiža



Mazjumpravas muiža pēdējos gados ir izveidojusies par Ķengaraga un Rumbulas apkaimes kultūras centru, kas piesaista apmeklētājus ar pasākumiem dažādām vecuma grupām. Notiek gan izglītojoši pasākumi par vēsturiskām tēmām, gan darbnīcas bērniem un mākslas darbiņu izstādes, kā arī tiek organizēti izklaidējoši pasākumi – koncerti un brīvdabas kino vakari – vasarās.

5.6.3. Apkaimē raksturīgās apbūves tipoloģijas



01. Lielmēroga dzīvojamā apbūve (foto avots: Google maps)
02. Padomju laika blokmājas un savrupmāju apbūve no putna lidojuma skatupunkta (Rīgas realitātes modelis <https://georiga.eu/3d-riga/>)

Ķengaragam raksturīgākā apbūves forma ir lielmēroga dzīvojamā apbūve. Apkaimē dominē daudz-sekciju piecstāvu paneļu dzīvojamās ēkas, kurām telpisku acentu piešķir divpadsmitstāvu dzīvojamie torņi. Mazāk raksturīgas, tomēr dažviet atrodamas ir arī deviņu stāvu daudz-sekciju paneļu dzīvojamās ēkas. Starp blokmājām veidoti plaši pagalmi, kas ir ēku ieskausti vai nu no divām pretējām vai visām četrām pusēm.



03. Tipiska privātmāju dzīvojamā apbūve Ķengaragā (foto avots: ss.lv)
04. Divpadsmitstāvu dzīvojamie torņi apkaimes centram piegulošajā teritorijā Aviācijas ielā (Fotoīksācija 01.11.2023)
05. Ielas telpa privātmāju dzīvojamās apbūves zonā Uргу ielā (foto avots: Google maps)



Otra raksturīgākā apbūves forma, kas Ķengaragā saglabājusies ievērojamā apjomā ir privātmāju apbūve, kas atrodama Prūšu ielas apkaimē, kā arī nelielos anklāvos starp lielmēroga blokmājām. Starp šiem abiem apbūves tipiem trūkst mērogu pārejas. Ievērojama ir privātmāju apbūves struktūra starp Daugavu un Latgales ielu, kas vēsturiski bijis mazdārziņu rajons, bet laika gaitā nelielās dārza mājas aizstāj pamatīgākas savrupmājas.



5.6.4. Publiskās mākslas klātesamība Ķengaraga apkaimes centrā

Uzskatāmākais publiskās mākslas piemērs Ķengaraga apkaimes centrā ir apgleznotā betona siena, kas šķir promenādi no bijušās rūpnīcas “Sarkanais kvadrāts” teritorijas. Diemžēl šie gleznojumi ir laika gaitā nolietojušies, krāsa vietām ir nodilusi, bet citviet oriģinālie zīmējumi ir aprakstīti un apzīmēti ar jaunākiem grafiti.



01. Gleznojumi uz bijušās rūpnīcas teritorijas dienvidu puses sētas, kas robežojas ar promenādi. Nobružāti un aprakstīti. (Fotofiksācija 07.12.2023.)



02. Gleznojumi uz bijušās rūpnīcas teritorijas dienvidu puses sētas, kas robežojas ar promenādi. Jaunāks grafiti sedz iepriekšējos zīmējumus. (Fotofiksācija 07.12.2023.)



03. Gleznojumi uz bijušās rūpnīcas teritorijas rietumu puses sētas, kas robežojas ar ielu, kas savieno promenādi ar Latgales ielu. Šim grafiti ir mākslinieciskā pievienotā vērtība. (Fotofiksācija 24.04.2024.)



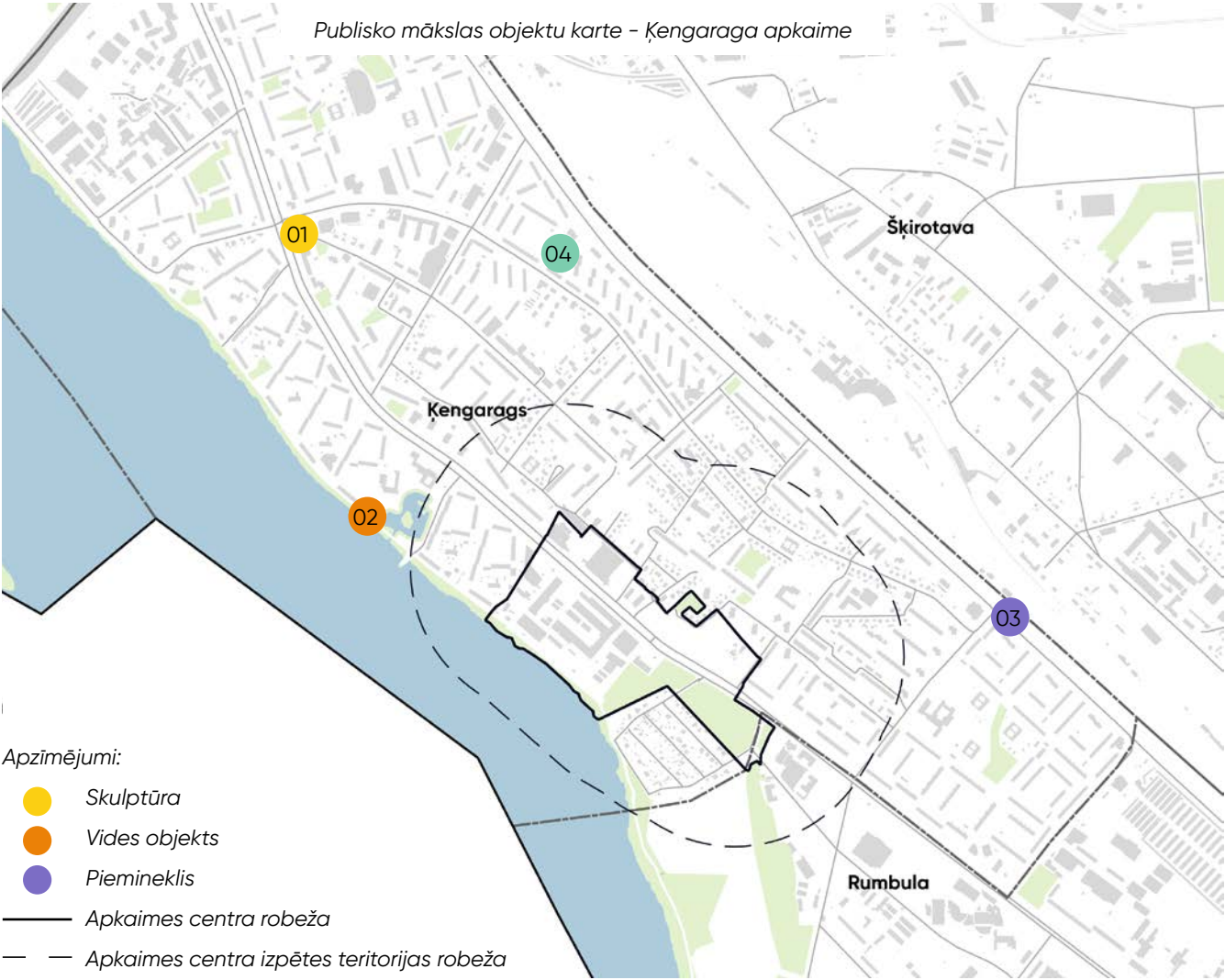
2023. gada 22. jūlijā pirmo reizi Ķengaraga apkaimē notika krāšņi apkaimes svētki ar plašu programmu dažādām iedzīvotāju grupām. Programmā bija muzikālā izrāde bērniem, brīvdabas teātris, vairāki koncertpriekšnesumi, kā arī radošās un izglītojošās darbnīcas bērniem, apkaimju biedrību un uzņēmumu stendi, rotaļas un apkaimes izziņas kvartāls un koprades darbnīca.

Svētki notika Ķengaraga parkā un pierādīja šīs vietas kā apkaimes centra pulcēšanās vietas potenciālu. Šādu svētku esamība, līdztekus iedzīvotāju iespējai baudīt kultūru tuvu mājām, dod impulsu arī apkaimes un tās centra identitātes nostiprināšanai.

Fotogrāfijas no Ķengaraga apkaimes svētkiem 22.07.2023.
Avots: Riga.lv Flickr konts
<https://www.flickr.com/photos/103426396@N05/albums/72177720310003240/>



5.6.5. Māksla un kultūra plašākā apkaimes kontekstā



01. Skulptūra "Jaunība" (1976.g),
tēlniece Arta Dumpe.
Avots: Rīgas pieminekļu aģentūra (RPA)



02. Vides objekts Velosipēds ar solu
(2010), tēlnieks Āris Smildzers,
ainavu arhitekta Daiga
Veinberga, akmeņkalis Guntis
Pandars. Avots: RPA



03. Piemineklis represētajiem Latvijas
iedzīvotājiem Šķirotavā (2008),
tēlnieks Aivars Vilpšons.
Avots: Rīgas pieminekļu aģentūra
(RPA)



"Strops" ir vasaras mobilo kultūrtelpu projekts, kas aizsākās 2017. gadā, lai Rīgas apkaimēs, kurās nav pastāvīgu kultūras iestāžu, dotu iespēju iedzīvotājiem baudīt kultūras pasākumus vasaras sezonā savā apkaimē.

2017. un 2018. gadā Ķengaraga "Strops" pasākumi tika organizēti Mazjumpravas muižā (Rumbulas apkaime, pie Daugavas), bet 2022. un 2023. gadā "Strops" notika Latgales priekšpilsētas mūzikas un mākslas kolas pagalmā (Prūšu ielā 13B, skat 04 kartē pretējā lapaspusē). Šī pasākumu vieta tika atzīta par veiksmīgāku, jo atradās tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietām un spēja pulcēt dažāda gadagājuma apmeklētājus, neradot nepieciešamību pēc privātā autotransporta piekļuvei.

2023. gada sezonā tika piedāvāta plaša iknedēļas koncertu programma, kas turpinājās no jūnija vidus līdz pat augusta beigām. "Strops" notiks arī 2024. gada vasaras sezonā.

Iedzīvotāji pozitīvi novērtēja iespēju baudīt kultūras pasākumus savā apkaimē un satikties ar līdzcilvēkiem neformālā atmosfērā, neskatoties uz to, ka vieta labiekārtojuma ziņā nebija ideāla – mūziķi uzstājās uz mākslas skolas kāpnēm, ko no skatītājiem šķīra krūmu puduris, savukārt skatītājiem bija izvietoti brīvstāvoši krēslī un soli zālienā.

Foto no pasākumiem "Strops" kultūrtelpā Ķengaraga mūzikas un mākslas skolas pagalmā 2023. gada vasarā. Attēlu avots: "Stropi" Facebook lapa.



5.7. Publiskās ārtelpas analīze

5.7.1. Zaļās un zilās struktūras apkaimes centra izpētes teritorijā

Ķengarags ir ļoti zaļa apkaimē ar garu un teicami izsauļotu Daugavas krasta līniju. Daugavas krastam arī pieslēdzas īpaši ainaviskais Ķengaraga dīķis, kura likločainā, ar niedru puduriem un vītoliem apaugusi, krasta līnija un saliņas veido ļoti estētisku vidi. Dīķis gan atrodas privātā īpašumā un teritorijai 2006. gadā ir izstrādāts un saskaņots detālplānojums, kas paredz apbūvēt visu dīķa krasta līniju, pilnībā izmainot vidi.

Ķengaraga apkaimē galveno pienesumu publiskajai/daļēji publiskajai zaļajai ārtelpai sniedz plašie zaļie pagalmi starp lielmēroga daudzdzīvokļu ēkām. Pateicoties dažādiem apstākļiem, tie pārsvarā ir ar minimālu labiekārtojumu vai vispār bez labiekārtojuma, bet ar plašiem zālieniem un lieliem kokiem. Daudzviet tie ir labi telpiski nodalīti starp regulāri izvietotām daudzdzīvokļu ēkām. Pagalmi ir ar mūsdienām neraksturīgi plašu zaļo zonu, kuru neaizņem autostāvvietas.

Nākamais biežāk sastopamais zaļās ārtelpas veids Ķengaragā ir neizmantota zaļā ārtelpa – plaši laukumi, kuri ir telpiski slikti nedefinēti starp neregulāru apbūvi. Šiem laukumiem nav nosakāma pielietojuma, tie netiek izmantoti rekreācijai, tie nav bagātīgi apauguši ar vērtīgiem kokiem vai krūmiem. Zemsedzi veido daļēji kopts nepilnīgs zāliens. Izplatības ziņā neizmantotai zaļajai ārtelpai seko publiska zaļā ārtelpa, kura nav labiekārtota kā parki, bet pateicoties labākai telpiskajai un dabas kvalitātei ir izmantota rekreācijai.

Kopumā Ķengaraga zaļo ārtelpu raksturo neizmantotība. Zaļā ārtelpa ir ļoti lielā daudzumā un ar ļoti plašām vienībām. Tomēr tās nav ne cilvēku aktīvi izmantotas un labiekārtotas, ne mērķtiecīgi atstātas dabas daudzveidības veicināšanai pilsētā

Apzīmējumi:

- Daugava
- Grāvji un citi ūdensceļi
- Promenāde
- Parki un skvēri
- Publiska zaļā ārtelpa
- Pagalmi – koplietošanas zaļā ārtelpa
- Zaļie savienojumi/koridori (ielas telpā)
- Neizmantota zaļā ārtelpa
- Neizmantota zaļā ārtelpa ar kokiem
- Dabas zaļā ārtelpa



5.7.2. Apkaimes centra publiskās ārtelpas telpiskā rakstura zonējums

Būtiska publiskās ārtelpas daļa apkaimes centrā ir Latgales iela un tās tūlītējā apkārtnē, kas veido primāro tranzīta telpu ne tikai ar fiziskiem elementiem, bet arī ar skaņu un kustību telpā. Apkaimes centra rietumu daļā komercēkām pieguļošās ārtelpas galvenokārt pilda stāvlauku funkciju vai arī veido sekundārās tranzīta telpas.

Apkaimes centra austrumu daļā ir lielāks zaļo ārtelpu īpatsvars. Ārpus parka esošās zālās teritorijas ir nestrukturētas, bez sevišķa telpas rakstura. Latgales ielas ziemeļu pusē īpaši izceļama ir uzkalna telpa, ko veido krūmaugu un koku ieskauts pacēlums citādi līdzenajā reljefā.

Ķengaraga parkā uztveramas divas galenās daļas, ko atdala tranzīta telpa – ielas puses parka telpa un parka “dziļākā” zona. Parkā ir nelielas rotaļu un sporta rekreācijas zonas, ko savieno iemītas taciņas. Telpu starp tām galvenokārt veido amorfas koku un krūmu grupas.

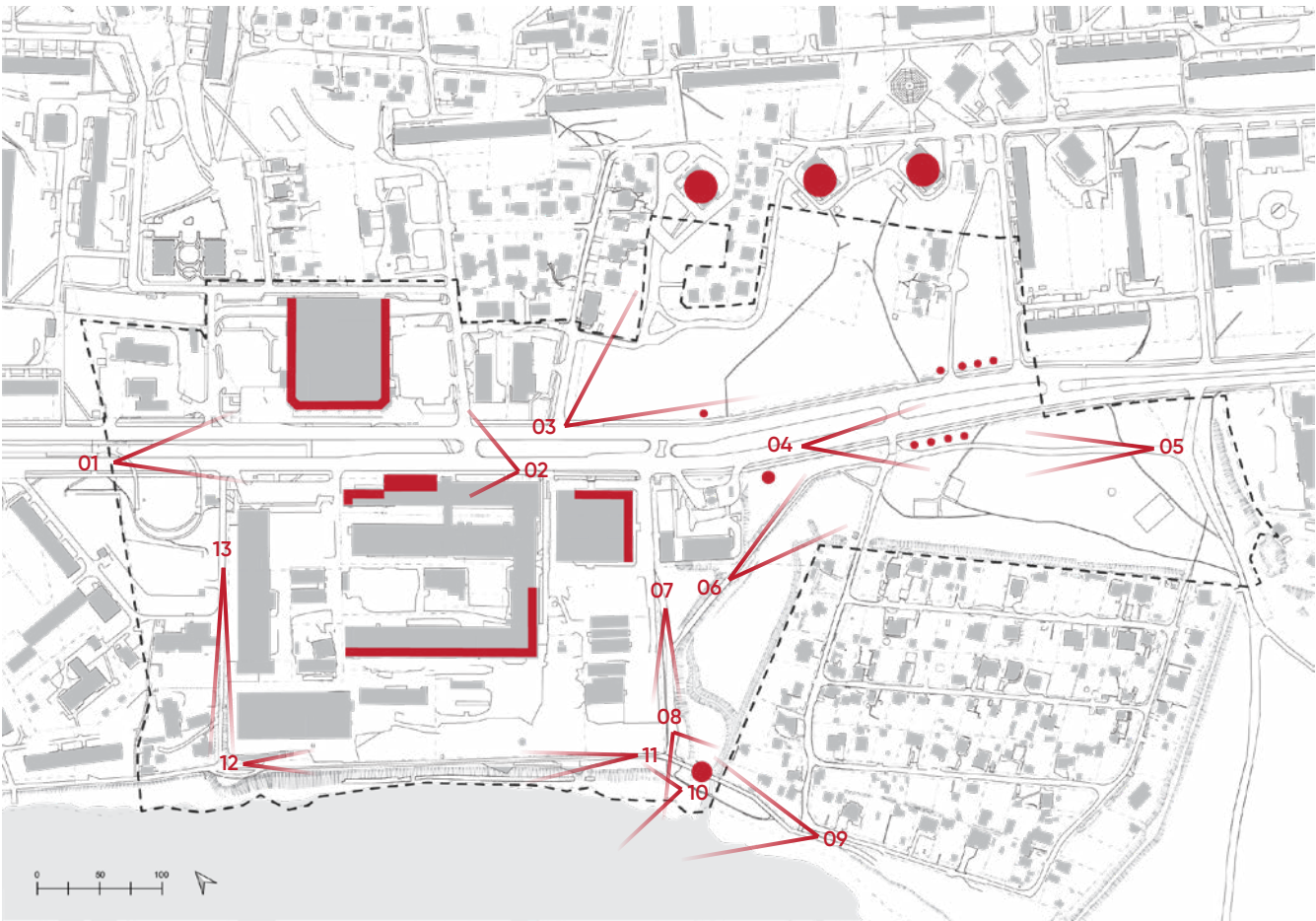
Daugavas piekrastē uztveramas divu veidu telpas – promenādes telpa ar gājēju un veloseliņu, un starp to un ūdeni esošā krasta telpa.

Apzīmējumi:

- Lielmēroga ielas / primārā tranzīta telpa
- Sekundāro ielu / tranzīta telpa
- Stāvlaukuma telpa
- Īpašā telpa – tramvaja galapunkts
- Krasta telpa
- Promenādes telpa
- Bērnu rotaļu rekreācijas telpa
- Aktivās atpūtas (sporta) rekreācijas telpa
- Atvērta parka tipa telpa
- Parka-ielas telpa
- Pagalma rakstura telpa
- Koku grupas, kas veido telpu
- Krūmu grupas, kas veido šķēršli telpā
- Reljefs, kas veido telpu
- Nestrukturēta zaļā ārtelpa



5.7.4. Skatu koridoru un dominanšu analīze



Ķengaraga apkaimes centrs aizņem salīdzinoši lielu teritoriju un aptver vairākas savstarpēji atšķirīgas ainavtelpas. Katrā no tām ir savi akcenti un dominantes, un katra ir uztverama no dažādiem leņķiem. Apkaimes centrā lielākoties sastopamas plašas skatu ainavas. Ainaviski augstvērtīgākā ir promenāde, kas piedāvā plašus skatus uz Daugavu.



- Apzīmējumi
- Skatu koridors
 - Vertikālais akcents
 - Dominējoši būvapjomi

01. Galvenais skats, iebraucot Ķengaraga apkaimes centrā pa Latgales ielu virzienā no Centra. Skatu ainavā dominē T/C "Dole" un bijušās rūpnīcas "Sarkanais kvadrāts" korpusi, tomēr vasarā tos aizsedz zaļojošo koku lapotnes. (Attēls no Google Maps)

02. Gājējam dodoties uz apkaimes pakalpojumu centru vai sabiedriskā transporta pieturvietām, izceļas Latgales ielas posms starp bijušo rūpnīcu "Sarkanais kvadrāts" un t/c "Doli", kur abu šo ēku apjomi ierāmē ielu un iezīmē apkaimes komerciālo centru. (Fotofiksācija 07.12.2023.)

03. Skatoties uz neapbūvēto teritoriju Latgales ielas ziemeļu pusē, kā spēcīgas vertikālās dominantes izceļas trīs divpadsmitstāvu dzīvojamie ēku torņi. (Fotofiksācija 01.11.2023.)

04. No Latgales ielas Ķengaraga parks ir uztverams ar lielajiem un izteiksmīgajiem kokiem, kas veido ainavisku ietvaru parkam. (Attēls no Google Maps)

05. Skatu koridors Ķengaraga parkā, ko ierāmē koku grupas, bet īsti nav ietvara ne ceļam, ne tukšajai telpai, kas to ieskauj. Ziemā caur koku zariem labajā pusē var novērot dzīvojamo torņu vertikālo akcentu, ko vasarā aizsedz lapotne. (Fotofiksācija 09.07.2023.)





06. Neapbūvētās teritorijas starp promenādi un parku vizuālais savienojums ar parka teritoriju. Ainavā dominē lielie vītoli un viļņveidīgais reljefs. (Fotofiksācija 19.07.2023.)

07. Neapbūvētās teritorijas skatu koridors, kura galā atklājas Daugava. Šo skatu ierāmē lielie vītoli kreisajā pusē un bijušās rūpnīcas teritorijas betona sēta labajā pusē, kas piešķir ainavai industriālu raksturu. (Fotofiksācija 20.14.2024.)

08. Sasniedzot Daugavu, paveras skats uz upes plašumu un tās pretējo krastu. Kā vertikāls akcents izceļas gājēju tiltiņš. (Fotofiksācija 20.14.2024.)

09. Pārvietojoties pa promenādi apkaimes un pilsētas centra virzienā, šis skats ar promenādes likločiem ir īpaši ainavisks, turklāt tajā kā vertikālais akcents parādās Zaķusalas TV tornis. Apkaimes centra pusē atklājas bijušās rūpnīcas apjomi ar degradēto fasādi un grafiti klāto betona sētu. (Fotofiksācija 19.07.2023.)

10. Krasta ainava, kurā uztverams Daugavas plašums un tālumā redzams Zaķusalas TV tornis. Promenādi no vienas puses ieskaujošā betona siena šajā ainavā ir mazāk nomācoša, jo dominē krastmalas zaļums un ūdens virsmas spogulis. (Fotofiksācija 19.07.2023.)

11. Garš skatu koridors promenādē, skatoties pilsētas centra virzienā. No labās puses to ierāmē bijušās rūpnīcas teritorijas betona sēta, kas klāta ar bērnu zīmējumiem un grafiti, kamēr kreisajā pusē paveras skats uz Daugavu un krastmalas skatu platformām. (Fotofiksācija 01.11.2023.)

12. Garš skatu koridors promenādē, skatoties Rumbulas virzienā. Šajā zonā to ierāmē lieli vītoli, bet akcentu piešķir sarkanie soli ar augstajām atzveltnēm. (Fotofiksācija 01.11.2023.)

12. Garš skatu koridors pa gājēju ielu uz Daugavu. Koku stumbri kreisajā pusē tam piešķir ritmu. (Fotofiksācija 01.11.2023.)



5.7.5. Esošo ainavisko vērtību apkopojums

1) Daugavas tuvums un krasta ainava ar promenādi

Atrašanās blakus Daugavai piedāvā pilsētas mērogā unikālu plašuma un ūdens tuvuma sajūtu. Nonākot pie upes, krasi nomainās telpiski norobežotā un cilvēka radītā vide pret plašu, atvērtu un gandrīz pilnībā dabas spēkiem pakļautu vidi. Cilvēka veidotā ainava šeit nedominē un atvērās otrajā plānā. Garā Ķengaraga apkaimes krasta līnija gar Daugavu vērtējama kā viena no lielākajām apkaimes ainaviskajām un arī funkcionālajām vērtībām. Atšķirībā no citām centrālākām Rīgas apkaimēm, šeit ir bijusi unikāla iespēja promenādi izveidot no autosatiksmes infrastruktūras un tās radītā trokšņa labi atdalītā zonā. Tas padara to izcili piemērotu rekreācijai un ainavas baudīšanai.



Plašums un no tā izrietošais tukšums ir galvenā vizuālā iezīme šajā lineārajā zonā, kuru no centra puses norobežo samērā neitrāli būvapjomi, sētas un apstādījumi un uz otru pusi paveras upes radītais plašums. Tā ir telpiska vērtība, bet priekš cilvēka uzturēšanās tā var būt par daudz un nomācoša, īpaši garos un tukšos ceļa posmos. To vietām risina dažādi labiekārtojuma elementi un apstādījumi.



2) Skats pāri Daugavai (uz Zaķusalas torni)

Skats pāri upei sniedz iespēju ielūkoties pilnīgi cita mēroga apbūvē – Ķekavas novadā esošajā mazdārziņu kooperatīvā “Ziedonis”, kas laika gaitā pārtapis par savrupmāju rajonu. Par spīti tā samērā blīvajai apbūvei, skatā no Ķengaraga promenādes ainavā otrpus upei dominē blakus esošais meža masīvs un koki. Tas rada patikamu kontrastu Ķengaraga urbānās ainavas videi. Virzoties pa promenādi centra vīzienā, galvenā dominante ir Zaķusalas TV tornis.



3) Lielie vītoli savienojuma teritorijā

Kā īpaša ainaviska vērtība un vietzīme izceļami šie lielie koki, it īpaši vītols tieši blakus gājēju ceļam. Tie atrodas teritorijā, kas savieno Daugavas promenādi ar Ķengaraga parku.



4) Ainaviskais reljefs savienojuma teritorijā

Tuvojoties Daugavai, zaļā koridora reljefs kļūst izteikti viļņains. To pastiprina ceļa uzbēruma un koridoru šķērsojošie grāvji. Mainīgo reljefu nostiprina tur augošie vītoli. Lai gan teritorija šķiet ļoti ainaviska un iekopta rekreācijai, to sadalošie grāvji ierobežo pārvietošanos un tajā trūkst labiekārtojuma elementu.



5) Grāvji – ūdens elementu klātesamība

Zaļo koridori starp apkaimes centru un Daugavu no mazdārziņu apbūves atdala grāvis. Tā atzars iesniedzas arī ziemeļu virzienā pāri zaļajam koridoram līdz pat gājēju ceļam, tādējādi nodalot zaļā koridora apakšdaļu. Grāvī ūdens novērojams sezonāli un mitrākā laikā. Pateicoties grāvim, promenādē izbūvēts vizuāli akcentēts gājēju tilts, kas padara promenādi atraktīvāku un ainaviskāku. Arī grāvjamlās augošie kuplie savvaļas augi dod ainavisku pienesumu pilsētvidei.



6) Lielo koku grupas parkā

Parka apsādījumus veido vairākas lielu koku grupas ar ainaviski vērtīgiem kokiem. Grupas veido 5–10 vidēja vecuma koki, kas rada privātākas un noēnotākas zonas. Starp koku grupām veidojas dažāda izmēra saulainas lauces, kas var tikt izmantotas dažādām aktivitātēm. Tuvāk Latgales ielai koki ir vidēja izmēra, bet nostāk no ielas, tuvāk mazdārziņu apbūves teritorijai parkā atrodami arī ļoti lieli un veci koki.



7) Uzkalniņš neapbūvētajā teritorijā Latgales ielas ziemeļu pusē

Savdabīgu vidi veido ar lieliem krūmveida kokaugiem apaugušais uzkalniņš. Tas ir lielā neapbūvētā laukuma augstākais punkts. Uzkalns veido vizuālu un akustisku barjeru starp Latgales ielas telpu un Aviācijas ielas 12 stāvu ēku pagalmiem. Tas telpiski noslēdz šo pagalmu platību pret ielu. Arī skatā no Latgales ielas uzkalns ar tā apaugumu piesedz 12 stāvu ēku apbūvi un ainaviski "sasien" to kopā ar blakus esošo privātmāju apbūvi.



5.7.6. Esošo labiekārtojuma elementu izvērtējums- parka rotaļu zona



- 1 Soliņi bērnu laukumā (2 gab.)
Tehniskais stāvoklis - apmierinošs
Ergonomika - zema, trūkst atzveltnes
- 2 Betona atkritumu urnas (3 gab.)
Tehniskais stāvoklis - apmierinošs
Funkcionalitāte - zema: pārāk mazs tilpums, un atvērtais dizains ļauj atkritumiem izklūst un piesārņot apkārtnes vidi

*Piezīme: nav vēlams esošais izvietošanas princips ar atkritumu urnām tieši soliņu tuvumā

- 3 Vienvietīgas šūpoles uz atsperes
Tehniskais stāvoklis - funkcionējošs, bet vietām nodilis krāsojums
- 4 Līdzsvara šūpoles (1 gab.)
Tehniskais stāvoklis - funkcionējošs, bet vietām nodilis krāsojums
- 5 Karuselis (1 gab.)
Tehniskais stāvoklis - funkcionējošs, bet vietām nodilis krāsojums
- 6 Trīspusēja rāpšanās siena (1 gab.)
Tehniskais stāvoklis - labs, bet vietām nodilis krāsojums; aprakstīts.
- 7 Rotaļu iekārta ar slidkalniņu
Tehniskais stāvoklis - labs, vienām nodilis krāsojums, aprakstīts.
- 8 Šūpoles ar divu veidu sēdekļiem
Tehniskais stāvoklis - labs, nav nolietojuma pazīmju

*Visiem elementiem fotofiksācija veikta 07.12.2023.

- Labiekārtojuma elementu tipi:
- Atpūtas elementi
 - Rotaļu elementi
 - Sporta elementi
 - Informācijas stands
 - Atkritumu urnas
 - Velonovietnes





9 Karuselis, kurā var griezties karājoties
Tehniskais stāvoklis – iekārtai labs stāvoklis, bet ir sašķībieši

10 Karuselis, uz kura var uzkāpt
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nolietojuma pazīmju



11 Šūpoles ar trīs veidu sēdekļiem
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nolietojuma pazīmju



12 Rotaļu iekārta ar diviem slidkalniņiem
Tehniskais stāvoklis – labs, materiāliem nav nolietojuma pazīmju, bet vietām ir aprakstīti.

13 Līdzsvara šūpoles
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nolietojuma pazīmju



14 Atsperu šūpoles
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nolietojuma pazīmju

15 Soliņš (2 gab.)
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nolietojuma pazīmju
Ergonomika – vidēja

16 Atkritumu urna (1 gab.)
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nolietojuma pazīmju

17 Informācijas stends
Tehniskais stāvoklis – labs, bet ir aprakstīti.

*Piezīme – informācijas stenda abām pusēm nepieciešama apkope, notīrot grafiti

18 Betona atkritumu urnas (1 gab.)
Tehniskais stāvoklis – apmierinošs
Funkcionalitāte – zema: pārāk mazs tilpums, un atvērtais dizains ļauj atkritumiem izklūst un piesārņot apkārtni vidi

19 Velostatīvi (3 gab.)
Tehniskais stāvoklis – apmierinošs
Funkcionalitāte – vidēja: augstums pietiekams, platums nepietiekams velosipēda rāmja stabilitātes nodrošināšanai

20 Brīvdabas vingrošanas elementi kompleksajam treniņam
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nolietojuma pazīmju

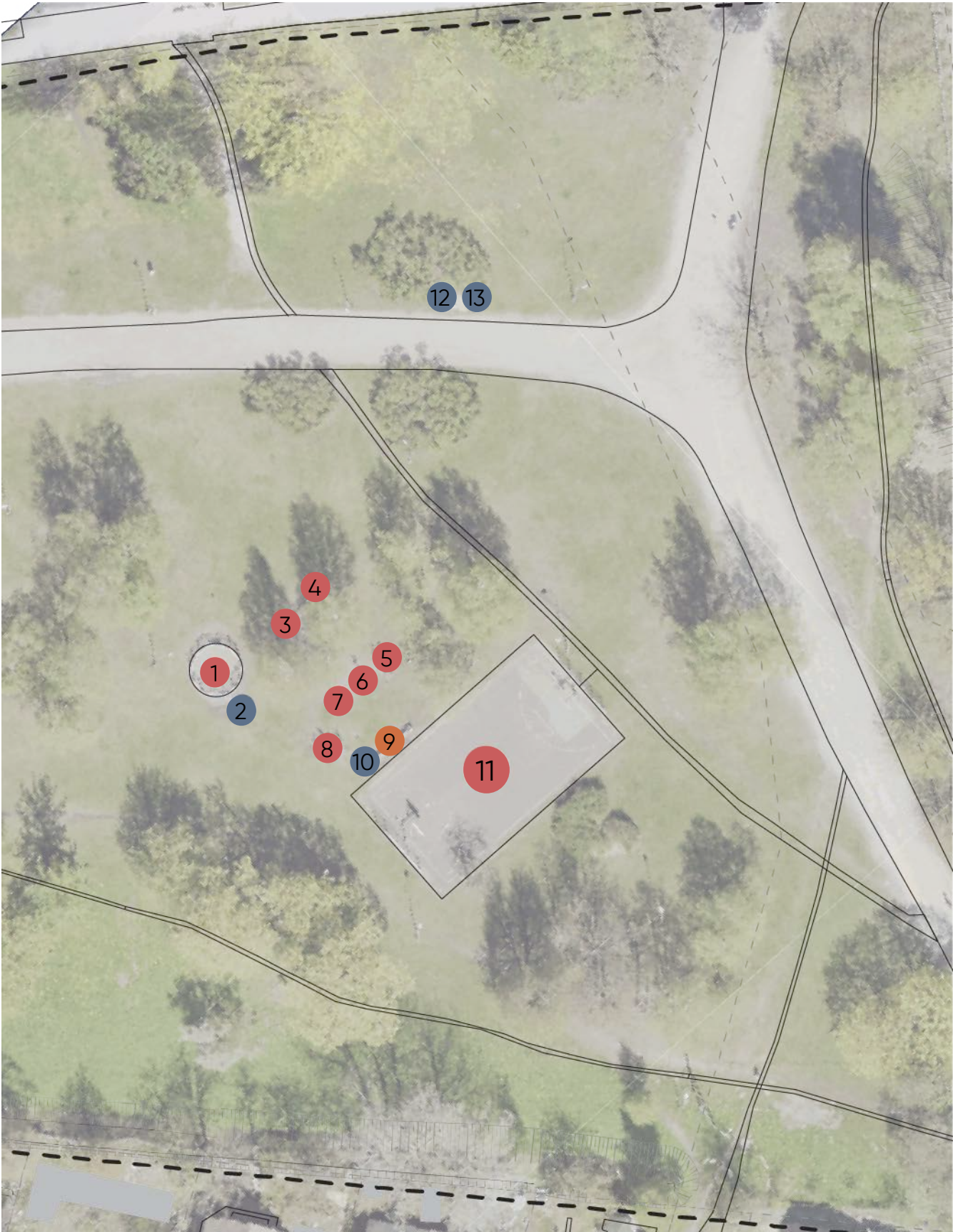
21 Soliņš (2 gab.)
Tehniskais stāvoklis – labs, materiāliem nav nolietojuma pazīmju, tomēr uz viena sola ir uzraksti
Ergonomika – vidēja

22 Atkritumu urna (1 gab.)
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nolietojuma pazīmju

*Visiem elementiem fotofiksācija veikta 07.12.2023.



Esošo labiekārtojuma elementu izvērtējums – parka sporta zona



- 1 Sporta spēļu laukums
Tehniskais stāvoklis – ir trūkstoši aizsargžoga segmenti, vietām noskrāpējusies krāsa un daudz grafi
- 2 Betona atkritumu urna
Tehniskais stāvoklis – apmierinošs
Funkcionalitāte – zema: pārāk mazs tilpums, un atvērtais dizains ļauj atkritumiem izklūst un piesārņot apkārtni
- 3 Līdzsvara treniņieris
Tehniskais stāvoklis – vietām uz korpusa ir netīrumi un noskrāpējusies krāsa
- 4 Treniņieris divām personām
Tehniskais stāvoklis – vietām uz korpusa ir netīrumi un noskrāpējusies krāsa

- 5 Vingrošanas stieņi
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nodiluma vai vandālisma pazīmju
- 6 Vingrošanas stieņi
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nodiluma vai vandālisma pazīmju
- 7 Vingrošanas stieņi
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nodiluma vai vandālisma pazīmju
- 8 Vingrošanas/rāpšanās iekārta
Tehniskais stāvoklis – labs, nav nodiluma vai vandālisma pazīmju

*Visiem elementiem fotofiksācija veikta 07.12.2023.

Labiekārtojuma elementu tipi:

- Atpūtas elementi
- Sporta elementi
- Atkritumu urnas





- 9 Soliņi bērnu laukumā (2 gab.)
Tehniskais stāvoklis - apmierinošs
Ergonomika - zema, trūkst atzveltnes
- 10 Betona atkritumu urnas (3 gab.)
Tehniskais stāvoklis - apmierinošs
Funkcionalitāte - zema: pārāk mazs tilpums, un atvērtais dizains ļauj atkritumiem izklūt un piesārņot apkārtējo vidi
- *Piezīme:* nav vēlams esošais izvietojuma princips ar atkritumu urnām tieši soliņu tuvumā



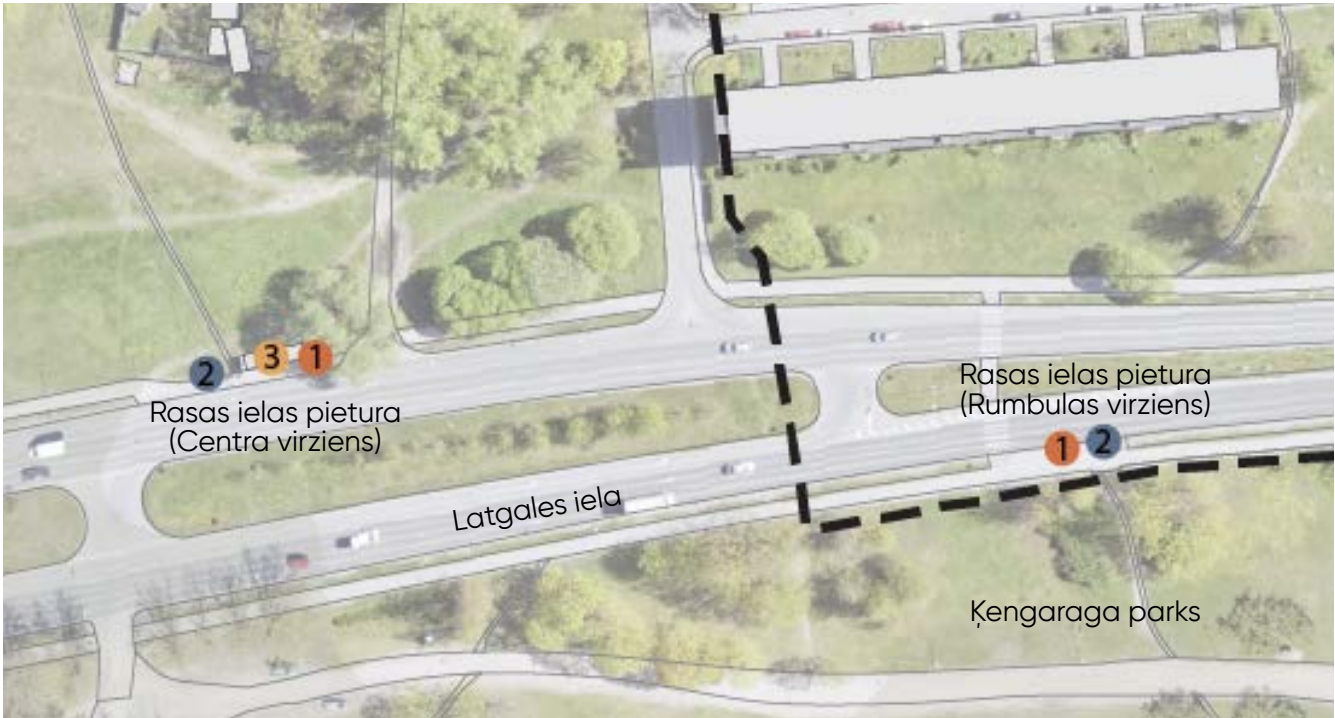
- 11 Basketbola laukums ar groziem un aizsargsietiem abās laukuma pusēs
Tehniskais stāvoklis - funkcionāls, bet ir aprakstīts vairākās vietās un noskrāpēta krāsa no konstrukciju elementiem



- 12 Drēbju un mantu nodošanas konteiners
Tehniskais stāvoklis - labs, nav vandālisma pazīmju
- 13 Atkritumu konteineri
Tehniskais stāvoklis - netīri un apzīmēti. Nav pieļaujama konteineru novietošana atklātā vietā publiska parka centrālā zonā – jāizveido slēgta nojume

**Visiem elementiem fotofiksācija veikta 07.12.2023.*

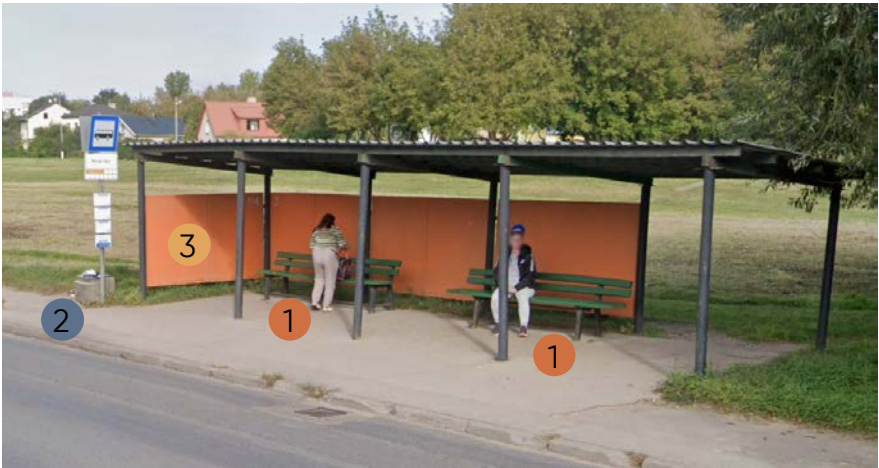
Esošo labiekārtojuma elementu izvērtējums – Rasas ielas pieturvietas



Labiekārtojuma elementu tipi:

- 1 Atpūtas elementi
- 2 Atkritumu urnas
- 3 Pieturvietas nojume

- 1 Pieturvietu soliņi (3 gab.)
Tehniskais stāvoklis - viduvējs
Ergonomika - zema, soliņi ir novecojuši
- 2 Betona atkritumu urna
Tehniskais stāvoklis - slikts (iekšējā spaiņa un betona konteinerā nesaskaniība/ nesakritība)
Funkcionalitāte - zema: pārāk mazs tilpums, un atvērtais dizains ļauj atkritumiem izklūt un piesārņot apkārtējo vidi
- 3 Pieturvietu nojumes
Tehniskais stāvoklis - vidēji zems, novecojušas konstrukcijas
Funkcionalitāte - viduvēja: pozitīvi vērtējams lielais izmērs, bet vējš tiek aizturēts tikai no divām pusēm, turklāt ir liels atvērums starp sienām un jumtu, kas samazina pasargātību no laikapstākļu ietekmes.



Esošo labiekārtojuma elementu izvērtējums – promenāde



Labiekārtojuma elementu tipi:

- Atpūtas elementi
- Platformas
- Atkritumu urnas
- Augu konteineri

1 Bluķu soliņi pie Daugavas (7 gab.)

Tehniskais stāvoklis – apmierinošs, ņemot vērā to roku darba izcelsmi un laikapstākļu aprauto estētiku.

Ergonomika – zema.

2 Divas koka skatu platformas/terases ar kāpnēm pa vidu, pa kurām var noiet pie ūdens.

Tehniskais stāvoklis – apmierinošs.

Ergonomika – funkcijai atbilstoša.

*Visiem elementiem fotofiksācija veikta 19.07.2023.

3 Metāla skatu platformas (2 gab.)

Tehniskais stāvoklis – apmierinošs.

Funkcionalitāte – metāla režģa grīda nav optimāla, jo var iesprūst apavi, kā arī kaut kas izkrist cauri grīdai.

4 Soli ar augsto atzveltni (7 gab.)

Tehniskais stāvoklis – ir cietuši no vandālisma
Ergonomika – apmierinoša

5 Betona atkritumu urnas (7 gab.)

Tehniskais stāvoklis – apmierinošs
Funkcionalitāte – zema: pārāk mazs tilpums, un atvērtais dizains ļauj atkritumiem izklūst un piesārņot apkārtnējo vidi

6 Betona augu konteineri (15 gab.)

Tehniskais stāvoklis – apmierinošs
Funkcionalitāte – pārāk zema apstādījumu intensitāte



Esošo labiekārtojuma elementu izvērtējums - T/C "Dole" apkārtnē



1 Pieturvietu soliņi (3 gab.)
Tehniskais stāvoklis - viduvējs
Ergonomika - zema, soliņi ir novecojuši

2 Pieturvietu nojumes (JCDecaux)
Tehniskais stāvoklis - apmierinošs
Funkcionalitāte - viduvēja: funkcionāli, bet ne pārāk ērti soliņi, nojume vāji aiztur vēju, jo daudz atvērumu starp plaknēm

3 Velostativs, cinkots (3 loki)
Tehniskais stāvoklis - apmierinošs
Funkcionalitāte - laba

4 Metāla atkritumu urna (4 gab.)
Tehniskais stāvoklis - apmierinošs
Funkcionalitāte - laba

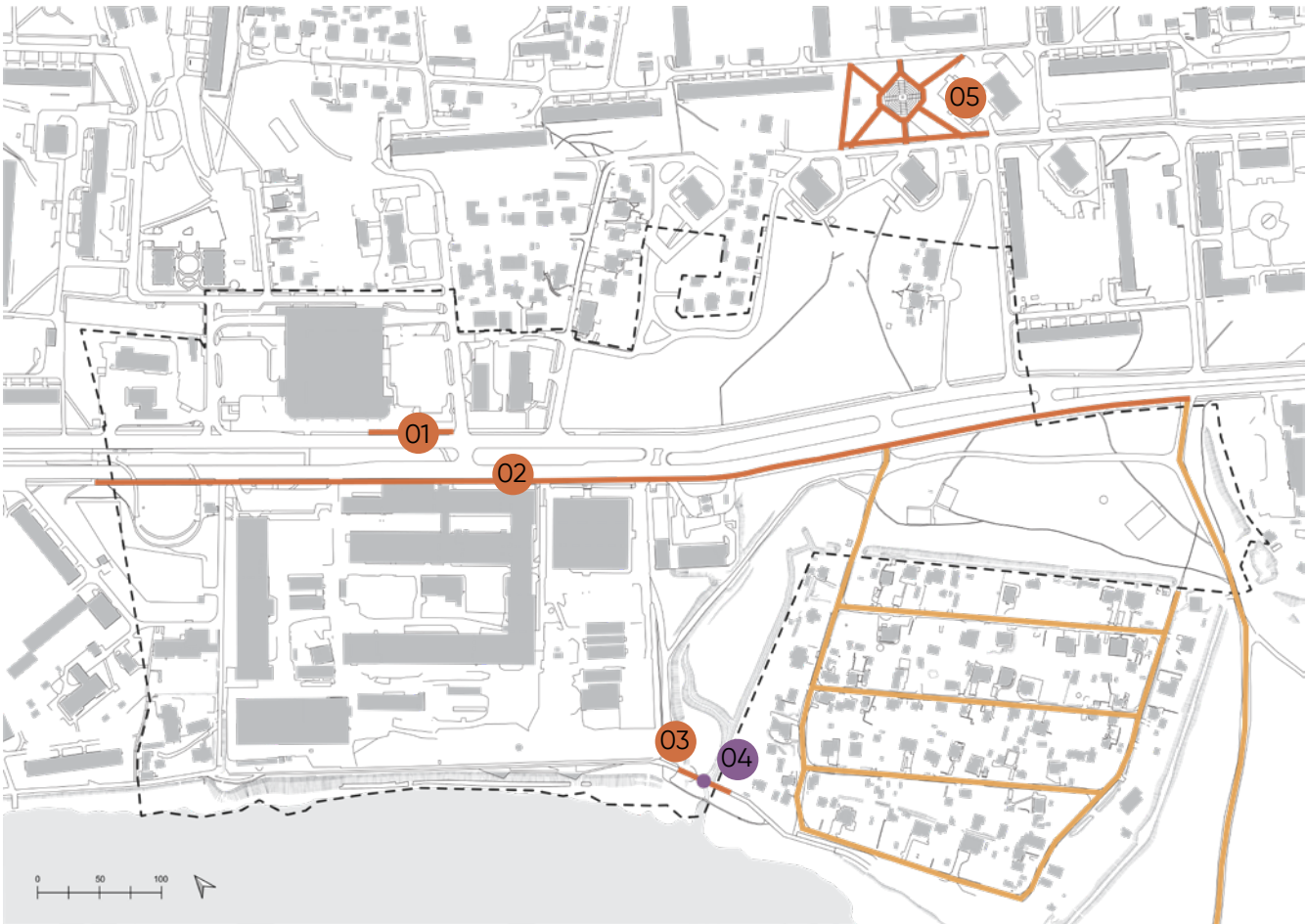
5 Betona atkritumu urna
Tehniskais stāvoklis - slikts (iekšējā spaiņa un betona konteinerā nesaskanība/ nesakritība)
Funkcionalitāte - zema: pārāk mazs tilpums, un atvērtais dizains ļauj atkritumiem izkļūt un piesārņot apkārtnējo vidi



Labiekārtojuma elementu tipi:

- Atpūtas elementi
- Pieturvietu nojumes
- Atkritumu urnas
- Velonovietnes

5.7.7. Publiskajā ārtelpā esošo segumu un konstrukciju izvērtējums



- Atjaunojamo elementu tipi:
- Atjaunojams ietves segums
 - Atjaunojams ceļa segums (pašlaik grants segums)
 - Atjaunojamas konstrukcijas



01. Latgales ielas ietve iepretim t/c "Dole" – pieturas zonā izdrupis bruģis. Publiskā telpa/ infrastruktūra privāti piederošā teritorijā. Nepieciešami atjaunošanas darbi. (Fotofiksācija 2022.10.)

02. Latgales ielas ietves apkaimes centra komerciālajā zonā – apkaimes centra reprezentatīvajam raksturam neatbilstošs segums. (Fotofiksācija 2023.11.01)

03. Tilta segums ir nolietojies un labots neilgtspējīgām metodēm. Nepieciešami papildu darbi. (Fotofiksācija 2023.02.09)

04. Tilta nesošās konstrukcijas vietām sarūsējušas. Nepieciešami atjaunošanas darbi. (Fotofiksācija 2023.02.09)

05. Aviācijas ielas skvērs (Fotofiksācija 2023.04.)



5.7.7. Esošā apgaismojuma situācija

Apkaimes centra teritorijā esošie galvenie gājēju ceļi un uzturēšanās zonas ir samērā labi apgaismotas, vērtējot pēc laternu izvietojuma biežuma. Analīze veikta, balstoties uz laternu izvietojumu topogrāfijā, tomēr jāņem vērā, ka laternām var būt ļoti dažādas jaudas un apgaismojuma parametri, tāpēc plānojot labiekārtojumu kokrētai teritorijai, jāiepazīstās ar situāciju dabā konkrētajā teritorijā diennakts tumšajā laikā.

Vislabāk izgaismotā teritorija apkaimes centrā ir promenādes posms gar Sarkanā kvadrāta teritoriju, kur laternas izvietotas gar abām gājēju ceļa malām. Tiek izteikts minējums, ka ar labāku apgaismojumu tiek risināta drošākas vides veidošana zonā, kur vienu promenādes malu veido betona siena un blakus nav dzīvojamā apbūve, kas radītu papildus drošības sajūtu.

Kartē ir novērojami dažiem nelieli pārtraukumi izgaismotajos maršrutos, kā arī ir vairākas neizgaismotas publiskās zaļās ārtelpas teritorijas. Kā galvenais aktīvi lietotais, bet šobrīd vēl neizgaismotais gājēju ceļš minams slīpais gājēju ceļš no Ķengaraga parka Sarkanā kvadrāta teritorijas un promenādes virzienā.

Atbilstoši Rīgas valstspilsētas pašvaldības nodrošinātajiem datiem Ķengaraga apkaimes centrā nav neizgaismotu ielu. Papildus apgaismojums nepieciešams bērnu rotaļu laukuma zonā Ķengaraga parkā.

Apzīmējumi:

- Neizgaismota zona
- Laterna
- Bērnu rotaļu laukums Ķengaraga parkā
- Apkaimes centra rozeža



5.7.8. Publiskās ārtelpas vides pieejamības izvērtējums

Kā galvenais vides pieejamības raksturotājs apkaimes centra teritorijā analizēta gājēju ceļu izmantojamība cilvēkiem ar ierobežotu mobilitāti un galveno pakalpojumu pieejamība no tiem. Galvenie horizontālie virzieni – ietves gar Latgales ielu un promenāde ir ar cieto segumu un pārsvarā labā stāvoklī bez šķēršļiem, neskaitot dažas daļēji pielāgotas apmales. Savukārt vertikālie savienojumi starp, piemēram, promenādi ar dzīvojamām ēkām, pārsvarā ir ceļi bez cietā seguma vai ar augstām apmalēm un nav izmantojami. Attiecīgi arī visi pakalpojumi, kas centrējas ap Latgales ielu, nav vai ir grūti pieejami.

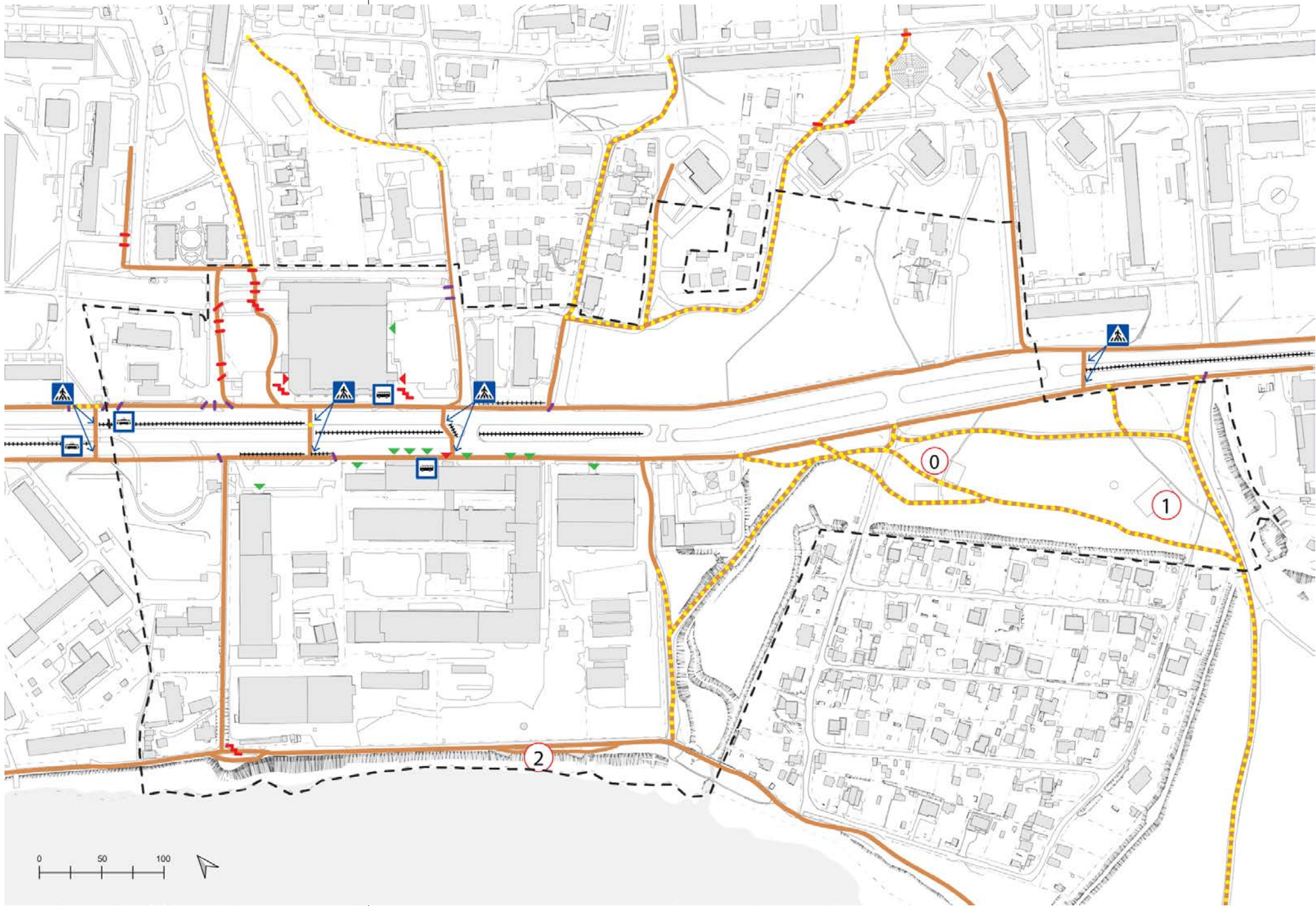
Sabiedriskā transporta pieturvietas nav pielāgotas ātrai un ērtai vienlīmeņa iekļūšanai transporta līdzeklī. Autobusu pieturvietas ir pieejamas, bet lai iekļūtu autobusā, vadītājam jāizlaiž speciāla rampa un jātērē papildus laiks. Tramvaji šajā maršrutā pagaidām ir ar augsto grīdu un nav izmantojami, pieturvietas nav pielāgotas.

Promenādē ir izvietotas 2 skatu platformas, kas ir vienā līmenī ar celiņu un ir pieejamas cilvēkiem ratiņkrēslā. Ķengaraga parka labiekārtojumā rotaļu vai vingrošanas laukumā nav speciāli pielāgoti elementi cilvēkiem ar fizisko invaliditāti. Basketbola laukumu ar cieto segumu blakus varētu vērtēt, kā vienīgo cilvēkiem ratiņkrēslā izmantojamo elementu – ratiņbasketbola spēlēšanai.

Tirdzniecības pakalpojumu vides pieejamība no Latgales ielas ir salīdzinoši laba, jo vairums veikalu atrodas vienā līmenī ar ietvi. To gan nevar teikt par tirdzniecības centru Dole, kurā galvenās ieejas veikala stūros atrodas pēc augstām kāpnēm un tikai viena ieeja veikala sānā ir ielas līmenī.

ĪSUMĀ

- Ķengaraga apkaimes centrā galvenie horizontālie savienojumi (ietves gar Latgales ielu un promenāde) ir ar apmierinošu segumu kvalitāti un vides pieejamību, bet vertikālie savienojumi nenodrošina vides pieejamību.
- No sabiedriskā transporta tikai autobuss ir pieejams cilvēkiem ar kustību traucējumiem un arī tas nav ērti lietojams
- Parkā ir tikai 1 un promenādē 2 labiekārtojuma elementi, kas nodrošina vides pieejamību



Apzīmējumi:

- Augsta apmale - nepieejama
- Daļēji pielāgota/neērta apmale - daļēji pieejama
- Pieejama ieeja vienā līmenī ar ietvi

- Nepieejama ieeja ar šķēršļiem
- Galvenās gājēju plūsmas apkaimes centrā
- Ceļš bez cietā seguma/ar bedrēm
- Kāpnes

- 1 Cilvēkiem ar kustību traucējumiem piemērotu labiekārtojuma elementu skaits zonā
- Autobusa pietura
- Tramvaja pietura

5.8. Koprades process

5.8.1. Koprades darbnīca Konceptplāna izstrādes ietvaros

DARBNĪCAS MĒRĶIS:

Iepazīstināt apkaimes iedzīvotājus ar Ķengaraga apkaimes centra konceptplānā piedāvātajiem telpiskajiem attīstības virzieniem. Iegūt iedzīvotāju viedokļus par nepieciešamajām funkcijām un labiekārtojuma elementiem Ķengaraga apkaimes centra teritorijā, kā arī iegūt kvalitatīvu informāciju par vietējo iedzīvotāju sajūtām Ķengaraga apkaimes centrā.

NORISES LAIKS UN VIETA:

2023. gada 22. jūlijs, Ķengaraga parks, Ķengaraga apkaimes svētki.

Darbnīcas norises laiks: plkst.12:00 – plkst.16:30.

DALĪBNIEKI:

Koprades darbnīcas dalībnieki ir Ķengaraga apkaimes iedzīvotāji un apkaimes viesi, kas apmeklēs Ķengaraga apkaimes svētkus. Dalībnieki, kas garāmejojot darbnīcas norises vietai, brīvi var pievienoties un piedalīties jebkurā no aktivitātēm darbnīcas norises laikā. Ja darbnīcas apmeklētājs nevēlas izteikt viedokli un praktiski iesaistīties kādā no darbnīcas metodēm, dalībniekam ir iespēja iepazīties ar izvietoto materiālu un papildus informāciju par Apkaimju centru attīstības plāna 1. redakciju.

METODES:

Sajūtu kartēšana

- Tiek prezentētas 4 apkaimes centra kartes drukātā veidā ar izmēru 841x1150 mm. Kartes veidotas uz ortofoto bāzes, papildus atzīmējot sabiedriskā transporta pieturvietas un apmeklētākās tirdzniecības vietas.
- Katrā kartē dalībnieks tiek lūgts atbildēt uz vienu jautājumu, atbildi sniedzot uz kartes uzlīmējot krāsainu uzlīmi, tādā veidā attēlojot vietu, kas sniedz atbildi uz uzdoto jautājumu. Kartēs tiek uzdoti sekojoši jautājumi:
 - Atzīmē kartē vietas, kurās Tev patīk atrasties!
 - Atzīmē kartē vietas, uz kurām Tu ikdienā dodies!
 - Atzīmē kartē vietas, kurās Tu nejuties droši!
 - Atzīmē kartē vietas, kuras Tev ir īpašas!
- Šie četri jautājumi ir formulēti tā, lai gūtu ieskatu iedzīvotāju sajūtās par labsajūtu, ikdienas galamērķiem, drošību un apkaimes identitāti.

- Papildus pie katras kartes ir izvietots brīvs laukums, kurā dalībnieki pēc brīvas izvēles var sniegt papildus informāciju par kartē atzīmētajām vietām un sajūtām.
- Izveidotās kartes tālāk grafiski tiek apstrādātas, identificējot sajūtu koncentrēšanās vietas. Šādi tiek sintezēta informācija, kas jāņem vērā attīstot konkrēto vietu apkaimes centrā.

Balsojums par vēlamajām funkcijām

- Dalībniekiem tiek uzdots viens jautājums (Kādas aktivitātes Tu vislabprātāk redzētu Ķengaraga apkaimes centrā?) ar mērķi noskaidrot, kuras no piedāvātajām labiekārtojuma funkcijām visvairāk ir nepieciešamas un vēlamas Ķengaraga apkaimes centrā.
- Katram dalībniekam tiek dota iespēja balsot par sev tīkamākajām funkcijām, uzlīmējot vienu no sešām piedāvātajām uzlīmēm pie sev tīkamākās labiekārtojuma funkcijas. Šādā veidā dalībniekam ir ierobežotas izvēles iespējas, līdz ar to dalībnieka izvēle tiek fokusēta uz tam nozīmīgākajām funkcijām. Uzlīmju daudzums vienam dalībniekam netiek stingri ierobežots.
- Uz divām A1 formāta planšetēm ir izvietotas 40 dažādas labiekārtojuma funkcijas. Šīs funkcijas iepriekš ir speciāli atlasītas un izvērtētas, ņemot vērā Apkaimes centra atrašanās vietu un apkārtnē jau esošo labiekārtojumu, apkārtējās apbūves un ainavas iezīmes, kā arī apkaimes centra teritorijā ietvertu zemes vienību telpiskās iespējas. Šādā veidā iedzīvotājiem tiek piedāvāta izvēle starp konkrētām funkcijām, kuras ir iespējams realizēt Ķengaraga apkaimes centra teritorijā.
- Iegūtie rezultāti tiek apkopoti, izdarot secinājumus gan par vispopulārākajām labiekārtojuma funkcijām, gan par iedzīvotājiem tīkamāko un nepieciešamāko funkcionālo virzienu.

Iepazīšanās ar konceptplāna skici

Uz A1 formāta lapas drukātā veidā dalībniekiem tiek dota iespēja iepazīties ar Apkaimes centra teritorijas konceptplāna skici. Plānā attēlotas iespējamās funkcionālās zonas un attīstāmo projektu robežas. Blakus skicei ir dota vieta komentāriem, kurā iedzīvotāji rakstveidā var izteikt viedokli un ierosinājumus par attēlotajiem risinājumiem.

Sarunas ar Pilsētas attīstības departamenta darbiniekiem

Darbnīcas laikā Apkaimes svētku apmeklētājiem un darbnīcas dalībniekiem tiek dota iespēja klātienē sarunāties ar Attīstības departamenta darbiniekiem par Apkaimju centru attīstības plānu, par apkaimes centru ideju, kā arī konkrētiem risinājumiem, kas saistīti ar publiskās ārtelpas, mobilitātes, mazās uzņēmējdarbības un apkaimes identitātes pilnveidošanu.

5.8.2. Sajūtu kartēšana

Dalībnieki katrā kartē atzīmējuši no 109 līdz 161 vietai, kas saistītas ar katrā kartē uzdoto jautājumu. Tā kā netika veikts monitorings, lai noteiktu vai katrs dalībnieks ir ielīmējis tikai vienu aplīti, objektīvi nav iespējams noteikt precīzu dalībnieku skaitu šajā aktivitātē, līdz ar to šīs aktivitātes rezultātiem ir rekomendējošs raksturs un iegūtais rezultāts nav kvantitatīvs, bet indikatīvs, jo, izvērtējot areālus ar vislielāko ielīmēto aplīšu blīvumu, ir iespējams identificēt vietas, kurās nepieciešama darbība.



LABSAJŪTA:

Kartē dalībnieki ir atzīmējuši vietas, kur tiem ir patīkami atrasties, izmantojot 124 aplīšu uzlīmes. Visvairāk ir atzīmēta Ķengaraga promenāde (62 atzīmes), kam seko dažādas vietas Ķengaraga parkā (17 atzīmes), Tirdzniecības centrs "Dole" (13 atzīmes), kā arī ēka Vizlas ielā 1, kur atrodas dažādas pašvaldības iestādes (7 atzīmes).

Iedzīvotāji papildjautājumos ir atzīmējuši, ka viņiem patīkami ir atrasties Promenādē, jo tur ir Daugava, daba, skaista vieta, svaigs gaiss un klusums, kā arī tur var peldēties un pastaigāties. Vēl papildus ir izceltas Rīgas 25. vidusskola, "Circle K", un Daugavas filiālbibliotēka.



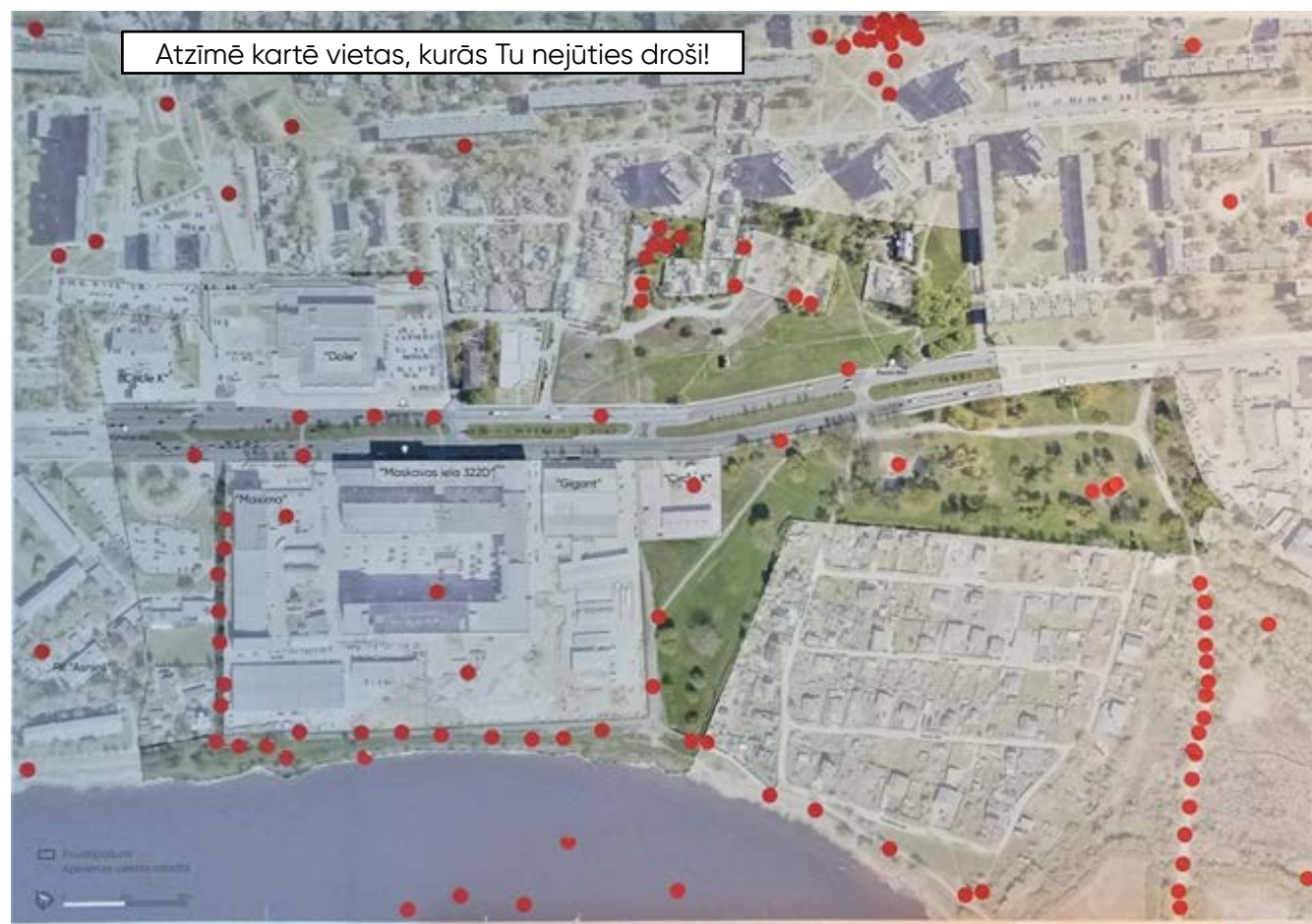
IKDIENAS GALAMĒRĶI:

Kartē dalībnieki ir atzīmējuši vietas, uz kurām tie dodas ikdienā, izmantojot 128 aplīšu uzlīmes. Visvairāk ir atzīmēta Ķengaraga promenāde (41 atzīme), kam seko Tirdzniecības centrs "Dole" (14 atzīmes) un veikals "Maxima" (14 atzīmes), dažādas vietas Ķengaraga parkā (10 atzīmes), kā arī ēka Vizlas ielā 1 (8 atzīmes).

Iedzīvotāji papildjautājumos atzīmēja, ka viņi ikdienā dodas uz Promenādi lai relaksētos, pastaigātos un izkustētos, kā arī uz Mazjumpravas muižu, kas ir viens no pastaigu galamērķiem. Promenādē tiek izmantotas arī skatu platformas. Papildus ir atzīmēta arī Daugavas filiālbibliotēka. Ikdienas iepirkšanās un dažādu pakalpojumu galamērķi ir Tirdzniecības centrā "Dole", zobārstniecība Aglonas ielā, kā arī Saulkalnes veikals.

DROŠĪBA:

Kartē dalībnieki ir atzīmējuši vietas, kur viņi nejūtas droši, izmantojot 109 aplīšu uzlīmes. Kā nedroša ir atzīmēta teritorija ap ēku, kurā atrodas bibliotēka un policijas iecirknis un tai pieguļošais Aviācijas ielas skvērs (16 atzīmes), kā arī pagalms Maltas ielā 55 (7 atzīmes). Dalībnieki ir atzīmējuši arī vairākas vietas Promenādē (21 atzīme), kā arī Mazjumpravas ielu (17 atzīmes) un ielu, kas ved uz Promenādi gar Latgales ielu 322 (7 atzīmes). Šīs atzīmes izvietotas lineāri, kas norāda uz nedrošu pārvietošanos atzīmētajos ielu posmos.



Iedzīvotāji papildjautājumos ir atzīmējuši dažādus iemeslus, kas rada nedrošības sajūtu gan apkaimes centra teritorijā, gan ārpus tās. Vairākās vietās dalībnieki ir norādījuši, ka nejūtas droši, jo cilvēki šajās vietās uzvedas neadekvāti (Višķu ielā starp bērnu dārziem un Dubnas ielā, Mazjumpravas ielā tiek nekontrolēti laisti droni, Aviācijas ielā blakus dzelzceļam uzturas narkomāni). Vairāki iedzīvotāju iebildumi ir saistīti ar satiksmes drošību, satiksmes dalībnieku paradumiem un infrastruktūras trūkumu, piemēram, Mazjumpravas ielā un Rumbas ielā nav asfalta un ietves, kā arī tās nav apgaismotas, līdz ar to gājēji iet pa ielas braucamo daļu. Promenādē nav droši uzturēties ar bērniem, jo riteņbraucēju ātrums ir pārāk liels, kā arī gājēju un velobraucēju tiltiņa segums ir sliktā stāvoklī, lietus laikā slidens un likumos bīstams. Papildus iedzīvotāji ir norādījuši arī autobraucēju ātrumu pie gājēju pārejas pretī T/C "Dole", kā arī ceļu bez cietā seguma starp Latgales ielu 322 un "Circle K" degvielas uzpildes staciju virzienā uz promenādi.

IDENTITĀTE:

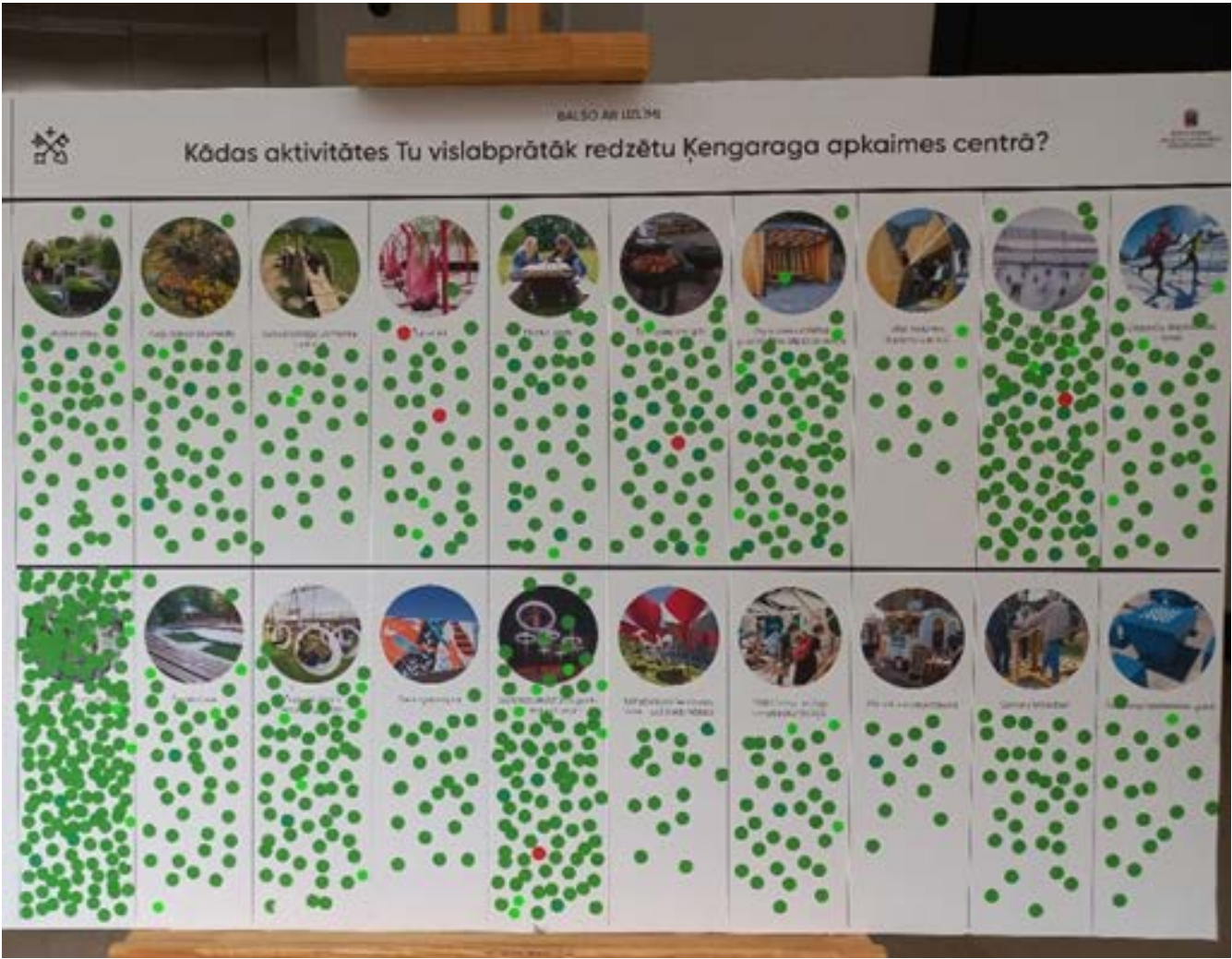
dalībnieki ir atzīmējuši vietas, kuras tiem ir īpašas, izmantojot 161 aplīšu uzlīmi. Visvairāk ir atzīmēta Ķengaraga promenāde (36 atzīmes), kam atzīme uz kartes "uz pludmali", kas var tikt saprasta kā Rumbulas peldvieta (28 atzīmes), Tirdzniecības centrs "Dole" (15 atzīmes), kā arī ēka Vizlas ielā 1, kur atrodas dažādas pašvaldības iestādes (14 atzīmes), un Ķengaraga parks (11 atzīmes). Papildus jāizceļ Avotiņš (2 atzīmes) un vieta, kur kādreiz tika svinēti Līgo svētki netālu no Mazjumpravas ielas.



Iedzīvotāji papildjautājumos kā sev īpašu vietu vairākkārt ir minējuši Promenādi, jo tur var pastaigāties, tā ir vieta ar vislabākajiem saulrietiem, brīnišķīgiem dabas skatiem un gulbju māju. Vairākkārt ir minēta arī Rīgas 25. vidusskola, izceļot tur strādājošo pasniedzēju labsirdību un stingrību, kā arī dažādās interešu izglītības iespējas. Papildus kā īpaša vieta minētas arī Bibliotēka un Rīgas Lietuviešu vidusskola.

5.8.3. Balsojums par vēlamojām funkcijām apkaimes centrā

Kopā funkciju balsojuma tika atdotas 1772 balsis – uzlīmes. Tā kā katram dalībniekam tika dota iespēja balsot ar 6 uzlīmēm, taču pasākuma laikā netika precīzi kontrolēts vai katrs dalībnieks balsoja tieši ar šādu uzlīmju skaitu, kopējais dalībnieku skaits balsošanā ir nosakāms tikai aptuveni un varētu būt ap 295 dalībniekiem. Uzlīmju krāsai nav nozīme, jo tiek vērtēts tikai izdarītais balsojums par konkrētu funkciju. Papildus ierosinājumos tika norādīta slidotava un Ping-pong galds, neskatoties uz to, ka šīs funkcijas jau bija iekļautas balsojumā. Iedzīvotāji mutiski arī norādīja, ka Minigolfam ir vēsturiska saikne ar Ķengaragu un Mazjumpravas muižu, jo tā ir bijusi pirmā vieta Latvijā, kurā ir notikusi šāda aktivitāte.



Visvairāk iedzīvotāji Ķengaraga apkaimes centrā vēlētos redzēt un lietot bradājamo strūklaku (150 uzlīmes), ūdens atrakcijas (111 uzlīmes) un slidotavu (95 uzlīmes). Vismazāko atsaucību guva vēja nojumes rudens un ziemas sezonām (14 balsis), izbraukuma ēdināšanu (13 uzlīmes) un rotaļu iekārtas mazuļiem (12 uzlīmes). Interesi saistīja arī no saules un vēja ietekmes pasargātas atpūtas vietas ar atpūtas un piknika iespējām, kamēr mazāku atsaucību guva mazākas nojumes, kur tikai patverties no vēja ziemas laikā.

5.8.4. Iedzīvotāju iepazīstināšana ar konceptplāna skici

Darbnīcas dalībniekiem tika dota iespēja drukātā formā iepazīties ar Ķengaraga apkaimes centra konceptplāna skici, kurā ir norādītas iespējamās publiskās ārtelpas funkcionālās zonas un nākotnē attīstāmie publiskās ārtelpas uzlabošanas projekti. Departamenta darbinieks brīvas, nestrukturētas sarunas formā dalībniekiem, kas izrādīja interesi par šo plānu, pastāstīja par plāna attēlotajiem risinājumiem, kā arī uzklusīja iedzīvotāju paustos viedokļus un ierosinājumus.

Sarunu rezultātā plānā tika atzīmēta nepieciešamība sakārtot Aviācijas ielas skvēru, kas atrodas ārpus Apkaimes centra teritorijas, bet atrodas tā izpētes teritorijā. Vairāku sarunu gaitā tika aktualizēta nepieciešamība uzlabot sasaistes ar promenādi un pārējo Ķengaragu, izveidojot drošas, ērtas un pieejamas nokļūšanas iespējas no Latgales ielas puses līdz promenādei.

Iedzīvotājiem tika dota iespēja ierosinājumus atzīmēt un pierakstīt uz plāna. Tika pausts viedoklis, ka Ķengaraga parka paplašināšana un aktivitāšu papildināšana ir nepieciešama un būs lietderīga. Vairāki ieteikumi skar promenādes labiekārtojumu un funkcionalitāti, piemēram, promenādē nepieciešami papildus soliņi un jaunas atkritumu urnas, kurām netiek klāt putni.

Papildus tika ieteikts risināt Kvadrāta un Vītenes ielu sakārtošanu, tajās izveidojot cieta segumu (asfaltu) un izbūvējot ietves un apgaismojumu, jo šī infrastruktūra nodrošinās gan savienojumu ar promenādi, gan uzlabos piekļuvi Kvadrāta ielas privātmāju zonas iedzīvotājiem. Turklāt, lai paplašinātu Ķengaraga parku, nepieciešams pabeigt grāvju sistēmas sakārtošanu Vītenes ielas apkārtnē. Iedzīvotāji norādījusi uz nepieciešamību izveidot Mikromobilitātes punktu pie Latgales ielas, pagarināt 60. maršruta autobusu vismaz līdz Dolei, kā arī ierīkot labierīcības un aktualizēt Jāņu un citu kultūras pasākumu norises Ķengaraga apkaimē.



5.8.5. Secinājumi no koprades darbnīcas

SAJŪTU KARTĒŠANA:

Sajūtu kartēšana norāda uz vietām, kurās iedzīvotāji piedzīvo noteiktas sajūtas. Pārklājot dažādo sajūtu kartēs sniegto informāciju, ir iespējams izdarīt kvalitatīvus secinājumus, kas saistīti ar iedzīvotāju norādītajām vietām.

“Sarkanais kvadrāts”

Ēku komplekss Latgales ielā 322 mūsdienās vietējo iedzīvotāju sarunās joprojām tiek dēvēts bijušās rūpnīcas vārdā – “Sarkanais kvadrāts” jeb Kvadrāts. Šis nosaukums, tāpat kā Tirdzniecības centra “Dole” nosaukums tiek lietots, lai apzīmētu Ķengaraga apkaimes centra teritoriju un tuvējo apkārtni. “Sarkanais kvadrāts” piemīt izteikta, lokāla vietas identitāte, kas saistīta ar iedzīvotāju saikni ar bijušo rūpnīcu un tās darbnīcu. Veidojot publiskās ārtelpas identitāti apkaimes centrā un izvietojot informāciju par apkaimes vēsturi, nepieciešams izvērtēt kā šīs vietas identitāti un vēsturi iekļaut Ķengaraga apkaimes kopējās identitātes veidošanā.

“Dole”

Tirdzniecības centrs “Dole” ir viens no apkaimes centra galamērķiem, kas iedzīvotājiem ir īpašs un kurā ir patīkami atrasties. Darbnīcas dalībnieki nav norādījuši kādas specifiskas iezīmes, kāpēc šī vieta nebūtu droša. “Dole” ir viens no apkaimes identitātes punktiem, ar ko cilvēki mēdz identificēt apkārtējo teritoriju, jo tirdzniecības centrs nodrošina plašas iepirkšanās un pakalpojumu iespējas, ko izmanto plašs Ķengaraga apkaimes un citu apkaimju iedzīvotāju loks, līdz ar to šī vieta ir atpazīstama plašākā sabiedrībā. “Dole” publiskajā ārtelpā pie Latgales ielas varētu tikt izvietoti informatīvi stendi par apkaimi, kā arī tirdzniecības vietas, tādējādi pastiprinot mazās uzņēmējdarbības iespējas, kā arī attīstot vietas identitāti.

Ķengaraga parks

Ķengaraga parks arī ir viens no iedzīvotāju ikdienas galamērķiem. Iedzīvotāji ir atzīmējuši parkā izvietotās aktīvās atpūtas zonas un bērnu spēļu laukumus gan kā galamērķus, gan kā vietas, kur tiem patīk atrasties, kas norāda uz šo funkciju veiksmīgu izmantošanu, ar ko iedzīvotāji ir apmierināti. Taču daži iedzīvotāji ir atzīmējuši, ka šajās vietās nejūtas droši. Tas varētu būt saistīts ar nepietiekamo parka apgaismojumu, gājēju celiņu trūkumu. Ķengaraga parks ir



01. Bijušās rūpnīcas “Sarkanais kvadrāts” teritorija no putna lidojuma. Rīgas realitātes 3d modelis, LGIA.

02. Skvērs Aviācijas ielā pie bibliotēkas filiāles, skats no putna lidojuma. Rīgas realitātes 3d modelis, LGIA.
03. Skvērs Aviācijas ielā. Vietai ir īpašs telpiskais veidols, kas rezultējas no mākslīgi veidotajām līmeņu atšķirībām. Tomēr vieta ir tehnisko risinājumu ziņā degradējusies un tai trūkst pozitīva satura.



cilvēkiem īpaša vieta. Tam ir potenciāls būt par vienu no apkaimes identitātes punktiem, to attīstot par vēl patīkamāku vietu, kur iedzīvotājiem pavadīt savu brīvo laiku.

Promenāde:

Ķengaraga promenādes posms apkaimes centra teritorijā tika aktīvi atzīmēts visās sajūtu kartēs. Tas ir saistīts ar promenādes plašo izmantošanu gan ikdienā, gan brīvajā laikā. Promenāde ir plaši atpazīstama ne tikai Ķengaraga apkaimes iedzīvotājiem, bet arī citiem rīdziniekiem. Gar promenādi izvietotais labiekārtojums tiek funkcionāli lietots ikdienā, un ļauj promenādes lietotājiem baudīt dabas skatus, izmantot aktīvās atpūtas iespējas, kā arī vienkārši pastaigāties. Taču ir svarīgi uzlabot dažādus promenādes drošības un pieejamības aspektus, kas saistīti gan ar piekļuves iespējām promenādei (Ķengaraga parks, Kvadrāta iela, Mazjumpravas iela, iela gar Latgales ielu 322), gan pašas promenādes funkcionālajiem risinājumiem, paredzot drošas uzturēšanās iespējas visiem promenādes lietotājiem.

Aviācijas ielas skvērs:

Šī vieta iedzīvotājiem ir svarīga, jo blakus atrodas Rīgas Centrālās bibliotēkas Daugavas filiālbibliotēka, kas ir viens no ikdienas galamērķiem un uztur apkaimes identitāti, taču tai blakus esošais skvērs ir vidi degradējošs, kurš nav drošs lietošanā. Lai gan teritorija atrodas ārpus apkaimes centra robežām, tā būtu jāattīsta un jāsakārto tuvāko gadu laikā. Skvēra labiekārtošana uzlabos apkārtējas vides drošību, kā arī veicinās iedzīvotāju uzturēšanos savā apkaimē.



BALSOJUMS PAR VĒLAMAJĀM FUNKCIJĀM:

Funkciju balsojumā izvēlētās funkcijas tika tematiski grupētas, atbilstoši to lietotājiem, sezonalitātei vai piesaistei noteiktai vietai. Balsojums norāda uz iedzīvotāju vēlmi aktīvāk izmantot ūdeni un Daugavas ūdensmalu, kas ir viena no Ķengaraga apkaimes vērtībām. Lai gan Promenāde jau pašlaik tiek aktīvi izmantota, iedzīvotāji redz potenciālu un izrāda vēlmi lietot šo teritoriju vēl aktīvāk, izmantojot gan uz ūdens, gan ūdens malā izvietotas funkcijas aktīvai atpūtai, rekreācijai un mazajai uzņēmējdarbībai. Aktīvi tika atbalstītas dažādas funkcijas, kas ir saistītas ar publiskās ārtelpas izmantošanu arī gada aukstajā laikā, piemēram, nojumes un slidotava. Tas nozīmē, ka apkaimes iedzīvotāji redz potenciālu vēl aktīvāk izmantot publisko ārtelpu visa gada garumā.

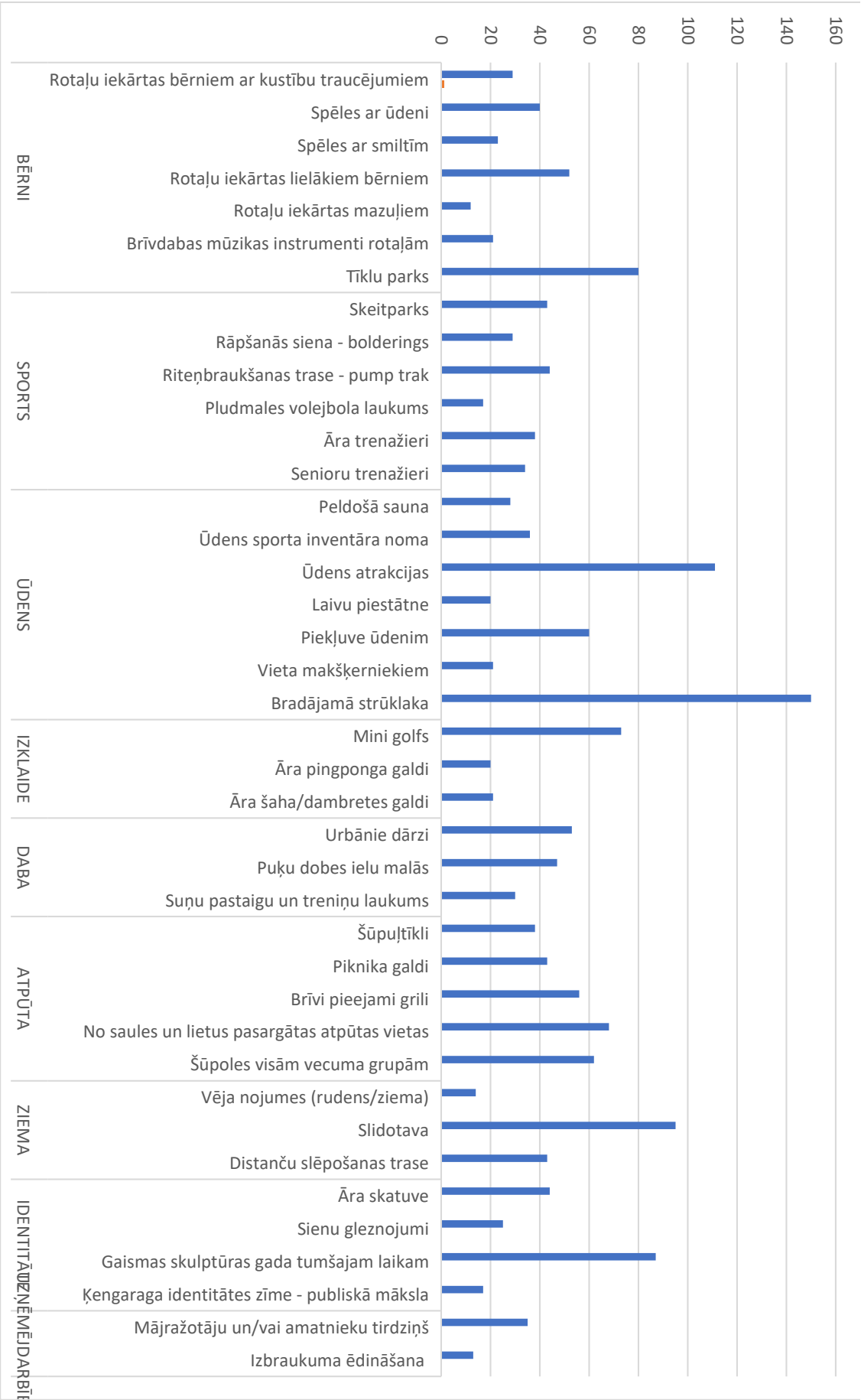
Arī dažādas aktīvās atpūtas un sporta iespējas būtu vēlams paplašināt, jo pašlaik izvietotās funkcijas Ķengaraga parkā ir ierobežotas. Salīdzinoši neliels iedzīvotāju atbalsts vērojams mazās uzņēmējdarbības funkciju paplašināšanai, kas, iespējams, ir saistīts ar plašo tirdzniecības un pakalpojumu klāstu tirdzniecības centrā "Dole" un Latgales ielā 322.

01. Bradājamā strūklaka

02. Slidotava

03. Tīklu parks

04. Gaismas skulptūras gada tumšajam laikam
- Iedzīvotāju galvenās izvēles liecina par vēlmi apkaimes centra ārtelpu izmantot visa gada garumā un redzēt tajā ko neparastu, kas nav pieejams katra piemājas pagalmā.



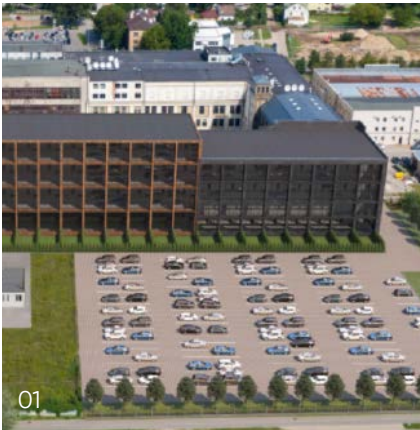
KONCEPTPLĀNA RISINĀJUMI:

Kopumā iedzīvotāji pozitīvi vērtēja konceptplāna skicē attēlotos risinājumus un iespējamo attīstāmo teritoriju un projektu idejas. Darbnīcas rezultātā, konceptplāna izstrādē jāiekļauj sekojoši risinājumi:

- **Aviācijas ielas skvērs** – skvēra iekļaušana konceptplāna risinājumos, tā funkcionalitāte, sasaiste ar blakus esošajiem pagalmiem un apkaimes centru, nepieciešamais labiekārtojums un apzaļumojums, realizācijas iespējas.
- **Urbānā pļava** – paredzēt pagaidu labiekārtojuma risinājumus, veidojot pilsētas pļavu ar rekreācijas iespējām, uzlabot teritorijas caurstaigājamību.
- **Pagalms pie Rasas ielas** – skatīt kontekstā ar Aviācijas ielas skvēru, uzlabot gājēju celiņu stāvokli, paredzēt soliņus, apstādījumus, izvērtēt iespēju izveidot urbānos dārzus.
- **Ķengaraga parks** – paplašināt parka teritoriju, izveidojot Ķengaraga parku par apkaimes nozīmes rekreācijas vietu ar plašām aktīvās atpūtas un sporta iespējām, izmantojot parkā esošo grāvju sistēmu, tādējādi veidojot atsauci uz Daugavas ielejas palienēm. Parkā veidot jaunus stādījumus un veidot jaunus savienojumus ar promenādi. Parkā attīstīt grāvju sistēmu, veidojot mitrājus. Parka teritorijā paredzēt vietu, kurā var tikt rīkoti svētki un citi kultūras pasākumi (lauce, vieta skatuvei, elektrības pieslēgumi).
- **Kvadrāta ielas dzīvojamās zonas grāvju sakārtošana** – lai nodrošinātu, ka Ķengaraga parka grāvju sistēmā nonāk lietussūdens, ir nepieciešams sakārtot šīs dzīvojamās zonas meliorācijas grāvju sistēmu, kas daļēji jau ir izbūvēta. Tas uzlabos ūdens kvalitāti parka grāvjos, kā arī samazinās dzīvojamo māju applūšanas risku spēcīgu lietusegāžu laikā.
- **Kvadrāta iela** – Attīstīt drošu gājēju savienojumu starp Latgales ielu un Promenādi, izbūvēt cieta segumu un gājēju ietves, apgaismojumu visā ielas garumā no Latgales ielas līdz promenādei.
- **Mazjumpravas iela** – Attīstīt drošu gājēju savienojumu starp Latgales ielu un peldvietu "Rumbula". Primāri sakārtot ielas posmu pie Latgales ielas, izveidojot autostāvvietu parka apmeklētājiem. Izbūvēt cieta segumu, gājēju ietvi un apgaismojumu. Ielas tālāko izbūvi skatīt konteksta ar "Rīgas nami" piederošo zemes vienību tālāko izmantošanas koncepciju un nepieciešamo inženiertiklu izbūvi.
- **Gājēju iela gar Latgales 322** – Izveidot drošu un patikamu gājēju un velobraucēju savienojumu ar promenādi. Mierināt satiksmi pie Veikala "Maxima" ielas sākumposmā sašaurinot brauktuvi, paceļot gājēju ietvi krustojumā, izveidojot apbraucamus šķēršļus un izvietojot labiekārtojuma elementus.
- **T/c "Dole"** – izveidot mobilitātes un informācijas punktu. Paredzēt elektrības pieslēgumus informācijas stendiem, elektroskūteru uzlādei.
- **"Latgales 322" (Kvadrāts)** – paplašināt gājēju brīvtelpu uz ietves, likvidējot autostāvvietas uz ietves, nodrošināt vides pieejamību ietvei zonā no "Maxima" līdz "Gigant". Sadarbībā ar zemes vienības īpašnieku un attīstītāju, vienoties par gājēju savienojuma sakārtošanu starp "Gigant" un promenādi.

5.8.6. Tikšanās ar apkaimes centra uzņēmējiem

Saruna ar apkaimes centra galvenajiem uzņēmējiem un īpašumu attīstītājiem notika 06.12.2023., piedaloties RVP PAD Arhitekta dienesta pārstāvjiem.



01. Būvniecības iecere ēkas vienkāršotai pārbūvei Latgales ielā 322I, pasūtītājs: SIA "M Kvadrāts"; autori: BMK Plus
02. Būvniecības iecere Latgales ielā 324C un 324D, autori: Projekts Būvē Risinājumi



Tirdzniecības centra "Dole" pārstāvji

- Renovācijas darbi vairākās kārtās – pašlaik notiek 3. stāva pārbūve, lai radītu telpas medicīnas centram VCA, vēlāk būs arī sporta centrs.
- Tiek renovēta terase, uzlabota hidroizolācija. Uz terases ir notikusi āra tirdzniecība, kas varētu būt arī nākotnē.
- Fasādi 1. stāvā ir plānots atvērt, radīt papildu ieeju, kā arī izveidot kioskus un kafējnīcas, kas atvērti pret ielu. Vasarā varētu izvietot arī āra terases.
- Ir jāuzlabo vides pieejamība (augstumu atšķirības starp ielas un tirdzniecības centra 1. stāva līmeni dēļ).

SIA "M Kvadrāts" pārstāvji

- Pieder bijušās rūpnīcas "Sarkanais kvadrāts" korpusi Latgales ielā 322 C, B, S (piekļaujas Latgales ielai), T, U, V (vidējais korpuss), F, G, H, I, Z (korpuss tuvāk Daugavai).
- Korpuss pie Latgales ielas atrodas dažādas biroju telpas, no kurām gandrīz visas ir izīrētas un notiek aktīva uzņēmējdarbība.
- Korpuss tuvāk Daugavai notiek pārbūves un fasādes atjaunošanas darbi, plānotas komercietelpas un nelieli dzīvokļi. Netiek plānots teritoriju atvērt pret promenādi, tā paliks noslēgta.

Rietumu bankas (SIA "B Investment") pārstāvji:

- Plānotas divas daudzdzīvokļu ēkas Latgales ielas 324C un 324D, nojaucot esošās noliktavu ēkas. Pieder arī veikals Gigants pie Latgales ielas.
- Plānots nodrošināt slēgtu teritoriju ar labiekārtotu teritoriju ēku iedzīvotājiem, tomēr likvidēt betona sienu pret parku un promenādi, to aizvietojot ar caurredzamu žogu un apstādījumiem.
- Nākotnē veikalu "Gigants" varētu pārbūvēt par biroju un dzīvokļu ēku ar komercietelpām.



6

Pielikumi

6.1. Promenādes kafejnīcas koncepcija

6.1.1. Kafejnīcas nepieciešamības pamatojums

Promenādē, īpaši gada siltajā laikā, ir liels apmeklētāju daudzums, taču posmā no Rīgas centra līdz pat Ķengaraga apkaimes centram uz tās nav nevienas kafejnīcas. Tuvākā ir pie Rumbulas peldvietas. Ņemot vērā esošo lietotāju plūsmu, kafejnīcas attīstība promenādes zonā, Ķengaraga apkaimes centrā, ir ekonomiski pamatota, kā arī tā nodrošinātu apmeklētāju pieplūdumu tad, kad būtu pabeigta Ķengaraga parka izbūve ar tā savienojumu ar promenādi un papildu funkcijām. Tai ir potenciāls kļūt par galamērķi, piesaistot promenādei apmeklētājus gan no Ķengaraga iedzīvotāju vidus, gan citām Rīgas daļām.

Pamatojoties uz Google maps publiski pieejamajām atsauksmēm par kafejnīcām pie dabas un ūdens citviet Rīgā un Viļņā, var secināt, ka iecienītākas un augstāk novērtētākas ir tās, kurās ir labāka ēdiena un pakalpojumu kvalitāte, kā arī plašākas telpas, nekā mazās kafejnīcas, kuru piedāvājumā ir tikai iepriekš iepakoti produkti vai ātrās uzkodas.

Telpiskā scenārija (skat. 96. lpp) piedāvātājā vietā ir ierobežota platība kafejnīcas izvietošanai. Lai veidotu kvalitatīvas kafejnīcas konceptu, kas spētu piesaistīt ne tikai vietējos garāmgājējus bet arī apmeklētājus no plašākas apkārtnes, nepieciešama pašvaldības un privātajā sektora cieša sadarbība.

6.1.2. Kafejnīcas izveides iespējamie modeļi

Pirmais modelis – kafejnīcas ēkas izbūve parka teritorijā

Kafejnīcas izveidei ir izskatīti 2 izplatītākie pašvaldības un privātā sektora sadarbības modeļi. Pirmais modelis paredz, ka pašvaldība projektē un izbūvē kafejnīcas ēku. Tālāk pašvaldība ēku iznomā privātā sektora uzņēmumiem, kuri sniedz kafejnīcas pakalpojumus. Tomēr, lai izbūvētu ēku parka teritorijā vai atdalītu zemes vienības daļu un mainītu tā funkciju, nepieciešams izstrādāt detālplānojumu, un tāpēc šis modelis tiek novērtēts kā pārāk laika un resursu ietilpīgs.

Pirmajā modelī pašvaldība iegūtu lielāku kontroli pār kafejnīcas ēkas dizainu, arhitektūru un tās integrāciju Ķengaraga parka un promenādes ainavtelpā. Saglabā lielāku kontroli pār nomnieku, neapmierinoša servisa gadījumā paturot iespēju meklēt jaunu

nomnieku. Tomēr pastāv risks, ka ar pašvaldības rīcībā esošajiem līdzekļiem un metodēm būtu grūti izsekot līdzī mainīgajām viesmīlības nozares tendencēm un tirgus prasībām. Problēma var rasties veicot lielus ieguldījumus ēkas izveidē, un vēlāk var rasties grūtības atrast piemērotus telpu nomniekus, kuri spēj atļauties nomu un sniegtu pievilcīgu, vietējiem cilvēkiem pieejamu kafejnīcas pakalpojumu. Šajā modelī ir svarīga savlaicīga potenciālo nomnieku iesaiste un viņu tehnisko vajadzību apzināšana.

Otrais modelis – īslaicīgas lietošanas būves novietošana uz pašvaldības ierīkota laukuma

1. Pašvaldība veic tirgus izpēti, apzinot potenciālos kafejnīcas pakalpojumu nodrošinātājus, viņu tehniskās vajadzības un ieskatus par izvēlēto novietni un sadarbības modeli.	2. Pašvaldība sagatavo kafejnīcas būvniecībai paredzēto teritoriju nodošanai ilgtermiņa nomā – inženierkomunikāciju pievadī un laukuma ar cieto segumu izbūvi.	3. Pašvaldība rīko izsoli par zemes īres tiesībām ar nosacījumiem kafejnīcas izveidei.	4. Uzvarējušais kafejnīcas pakalpojumu piegādātājs organizē pagaidu ēkas uzstādīšanu un kafejnīcas un terašu iekārtošanu, darbību.
--	--	--	--

Otrais modelis paredz, ka pašvaldība izbūvē inženierkomunikāciju pievadu un laukumu, ko nodod nomā privātā sektora uzņēmumam, kas izvieto īslaicīgas lietošanas būvi-kafejnīcu.

Otrais modelis ir reālākais īstermiņā (konceptplāna tvērumā), jo neiekļauj teritorijas plānošanas uzdevumus un lielus riskus. Šajā modelī pašvaldībai ir mazāki finansiālie ieguldījumi kafejnīcas izveidē, bet arī mazāka ietekme tās lietošanas regulēšanā, kvalitātes nodrošināšanā. Šo risku mazina fakts, ka privātais sektors ir atkarīgāks no tirgus svārstībām un pieprasījuma. Tas ir spiests un spējīgs straujāk pielāgoties un piedāvāt klientu vēlmēm atbilstošu telpu interjeru, ēdienkarti un viesmīlības pakalpojumu kopumā. Pieredzējušam privātā sektora uzņēmējam ir izpratne, kādu kafejnīcas ēku un ar kādiem ieguldījumiem ir samērīgi to ierīkot, lai tā būtu ekonomiski izdevīga un vienlaicīgi pievilcīga klientiem. Šajā modelī ir svarīga pašvaldības kvalitātes prasību definēšana un potenciālo nomnieku iesaiste, lai validētu šo prasību samērīgumu.

6.1.3. Iespējamais telpiskais scenārijs

Izstrādāts iespējamais scenārijs kafejnīcas izveidei vietā, kur parks pieslēdzas promenādei. Novietojums nodrošina ļoti labu pieejamību gan parka, gan promenādes apmeklētājiem, kā arī tai apkārt veidojas vairākas zonas terašu un atpūtas zonu ierīkošanai. Scenārijs paredz kafejnīcu veidot kā īslaicīgas lietošanas būvi promenādes zemesgabalā, sarkano līniju ietvaros (01).



Šajā scenārijā iezīmēta 70 m2 platība īslaicīgas kafejnīcas novietošanai. Tai priekšā atvēlēta 90 m2 plaša terase, kas iekļaujas promenādes zemesgabalā starp pašu promenādi, kafejnīcu un sarkanajām līnijām. Norādītās platības un formas ir indikatīvas. Piemēram, kafejnīca var būt modulāra 70 m2 liela būve vai arī neliela pārvietojama kafejnīca uz riteņiem jeb "food truck". Galvenais ierobežojošais faktors būves gadījumā ir tās attālums no kaimiņu robežas. U3 kategorijas ugunsdrošības būves gadījumā tie ir 5 metri, neveicot papildus saskaņojumus.

Otrpus promenādei iezīmēta 200 m2 plaša zona, kura var tikt izmantota gan kafejnīcas klientiem, gan citiem interesentiem, atkarībā no vietas apsaimniekošanas un elementu uzturēšanas. Ar oranžu līniju gar kafejnīcas parka pusi ieskicēts alternatīvs savienojums promenādei un parkam. Tas veicinātu arī blakus esošās zaļās ārtelpas izmantošanu sēdvietu izvietojšanai. Šāda teritorijas izmantošanas koncepcija ir aizgūta no Cabo kafejnīcas analīzes (skat. 98. lpp).

6.1.4. Tipoloģiski līdzīgu sezonālu kafejnīcu piemēri

Terasa Neris Krantinė
Lietuva, Viļņa, Neres upes promenāde

Ēkas platība: 50 m²
Terases izmērs: 280 m²



Kafe Elizabete
Latvija, Rīga, Ķīšezera krasts

Ēkas platība: 50 m²
Terases izmērs: 50 m²
Zona ar galdiņiem pāri ceļam: 400 m²



UPE CAFE
Latvija, Rīga, Rumbulas peldvieta

Ēkas platība: 40 m²
Terases izmērs: 55 m²



6.1.5. Vissezonas kafejnīcu piemēri no Latvijas



Cabo kafe

Latvija, Rīga, Ķīšezera krasts

- Ēkas platība: 220 m²
- Terases izmērs: 220 m²
- Zona ar galdiņiem pāri ceļam: 340 m²



Ziedoņdārza paviljons

Latvija, Rīga, Ziedoņdārza parks

- Ēkas platība: 200 m²
- Terases zonas izmērs: 60 m²



KOYA cafe&lounge

Latvija, Rīga, Andrejsala

- Ēkas platība: 200 m²
- Terases zonas izmērs: 60 m²

